

Taskforce kindermishandeling
en seksueel misbruik

Monitor

Actieplan Kinderen veilig 2012-2016 en Acties Rijk Samson

Mei 2014

Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik

Monitor

Actieplan Kinderen veilig 2012-2016 en Acties Rijk Samson

Mei 2014

Inhoud

[Acties Actieplan Kinderen veilig](#)

[Acties Rijk Samson](#)

1 Inleiding

In deze voorjaarsmonitor 2014 kunt u kennis nemen van de stand van zaken van de uitvoering van de verschillende acties in het Actieplan Kinderen veilig 2012 – 2016 en van de acties voortkomend uit het Kabinetstandpunt met betrekking tot het rapport van de Commissie-Samson voor zover het rijk daarvoor verantwoordelijk is.

In het Actieplan Kinderen veilig is de verantwoordelijkheid van de overheid in de aanpak van kindermishandeling als volgt weergegeven.

*'Als overheid dragen we een speciale verantwoordelijkheid voor kinderen in onze samenleving. We hebben de plicht om samenhangend beleid te ontwikkelen om kindermishandeling te bestrijden. De overheid is verantwoordelijk voor preventie, signalering, opvang en behandeling'*¹.

De Minister van Veiligheid en Justitie (VenJ) en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben in september 2012 de Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik in het leven geroepen o.a. om toe te zien op de uitvoering van het Actieplan. Voor deze opdracht heeft de Taskforce een monitor ontwikkeld. Deze monitor is in november 2012 gestart met een nulmeting. In het voorjaar en najaar van 2013 zijn er monitorrapportage's verschenen.

In de najaarsmonitor 2013 zijn ook de door het kabinet overgenomen aanbevelingen uit het eindrapport van de Commissie-Samson meegenomen, voor zover ze worden uitgevoerd door of onder verantwoordelijkheid van het ministerie van VWS of van VenJ vallen.

2 Werkwijze en verslaglegging

Ten behoeve van deze voorjaarsmonitor zijn gesprekken gevoerd met de actiehouders van de departementen.

De stand van zaken van deze monitor gaat tot 25 april 2014.

De Monitorrapportage is vastgesteld door de Taskforce en met de bewindslieden van VenJ en van VWS besproken.

Opbouw verslag

De acties zijn beschreven volgens een vast format. Naast algemene informatie over de actie en de stand van zaken is ook achtergrondinformatie over de actie opgenomen.

Op basis van de stand van zaken van de acties zijn twee zogenaamde stoplichtcoderingen opgenomen. Deze coderingen geven een beeld van de voortgang volgens de planning en de mate waarin aan de beschreven kwaliteitseisen van de actie wordt voldaan. Alle acties zijn hiervoor opgenomen in een tabel met de coderingen, opgenomen na de beschrijvingen van de acties.

3 Analyse, conclusies en aanbevelingen acties Actieplan Kinderen veilig en Rijk Samson

De voorjaarsmonitor 2014 die voor u ligt, geeft de voortgang van de acties uit het Actieplan Kinderen veilig en Rijk Samson weer, halverwege de looptijd van het Actieplan (2012-2016).

In deze monitor is zichtbaar dat de uitvoering van het actieplan gestaag vordert. Wel lopen verschillende acties vertraging op. Daarnaast constateert de Taskforce een geleidelijke verschuiving in de uitvoering van acties waarbij het grootste deel van het werk van de departementen achter de rug is, naar veldpartijen die aan zet zijn om deze acties te implementeren (acties 7, 9, 11, 12, 16, 17, 18, Samson 1).

In vorige monitoren heeft de Taskforce diverse aanbevelingen gedaan. De departementen van VWS en van VenJ hebben deze gedeeltelijk ter harte genomen. Ultieme vraag voor de Taskforce blijft in hoeverre de acties in het Actieplan Kinderen veilig tot minder kindermishandeling leiden. De Taskforce handhaaft om die reden het advies om van acties waarvan de grootste bijdrage in de reductie van (de gevolgen van) kindermishandeling wordt verwacht, effectstudies uit te laten voeren. Daarnaast gaat de Taskforce er vanuit dat het Actieplan naar aanleiding van de midterm review zal worden herschikt tot een samenhangend programma.

Samenvatting bevindingen

Bij de meeste acties is er belangrijk werk verzet, hoewel de planning van deelacties en soms ook de einddatum van acties niet gehaald wordt. Dit laatste geldt voor acties 9, 11, 15, 16, 18, 20, en actie-Samson 1. Drie acties zijn sinds de najaarsmonitor 2013 afgerond: acties 4, 21 en 24. De Taskforce stelt voor om deze acties niet meer in de volgende monitor op te nemen. Op actie 8 wil de Taskforce nog terugkomen in de najaarsmonitor van 2014, nadat meer bekend is over de mogelijkheden tot structurele financiering van het instrument. Bij acties 7 en 17 zijn nieuwe resultaten benoemd. Actie 10 was in de vorige monitor al afgerond, en wordt nu niet meer vermeld. Actie 25 is samengevoegd met actie 3, en is daarom niet meer opgenomen.

Sinds de monitor november 2013 is binnen actie 22 de inhoudelijke focus verschoven van een specifieke maatregel van opgroeiondersteuning (MvO) naar het monitoren van de herziening van de jeugdbeschermingswetgeving als geheel. Reden daarvoor is dat de MvO bij amendement in de Tweede Kamer is komen te vervallen. De titel van deze actie is daarom gewijzigd in 'Herziening kinderbeschermingswetgeving' zodat deze recht doet aan de huidige situatie.

4 Acties Actieplan Kinderen veilig

MONITOR

Actie 1

Multidisciplinaire aanpak ondersteunen en evalueren

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Er is onvoldoende inzicht in de meerwaarde van de multidisciplinaire aanpak van kindermishandeling.

Doelstelling

Inzicht in de meerwaarde van de multidisciplinaire aanpak, de werkzame bestanddelen en randvoorwaarden.

Resultaat

Rapport van ZonMw (Zorgonderzoek Nederland en Medische wetenschap) over de meerwaarde van de multidisciplinaire aanpak en besluitvorming door de departementen met gemeenten en andere ketenpartners of de multidisciplinaire aanpak brede inzet verdient in Nederland en op welke wijze dat vorm moet krijgen in het nieuwe jeugdstelsel.

Opleverdatum

medio 2014

Betrokken partijen

ZonMw, van de Bunt, projectleiders van regionale initiatieven voor multidisciplinaire aanpak van kindermishandeling, vertegenwoordigers van Jeugdzorg NL, VNG, GGZ-NL, politie en ministerie van VenJ.

Kwaliteitseisen

- De projectleiders van de zes regionale initiatieven en vertegenwoordigers van Jeugdzorg Nederland, VNG, GGZ-NL en politie nemen deel aan de begeleidingscommissie voor het monitoren en opstellen van het evaluatierapport.
- De rapportage is gebaseerd op twee metingen van de meerwaarde van de multidisciplinaire aanpak.
- ZonMw organiseert twee uitwisselingsbijeenkomsten (in 2013 en 2014) tussen de initiatieven en andere samenwerkingsverbanden kindermishandeling.

Kosten

Budget is beschikbaar.

Planning

- mei 2014 oplevering eindrapportage door ZonMw
- juli 2014 kabinetsbesluit over eventuele invoering van de multidisciplinaire aanpak.

B Stand van zaken

Bevindingen

-

Borging

Na besluitvorming medio 2014 aan de orde.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 1

Multidisciplinaire aanpak ondersteunen en evalueren

C Achtergrondinformatie

- De Gezondheidsraad (juni 2011) constateert dat er weinig bewezen effectieve behandelmethoden van de gevolgen van kindermishandeling bestaan. 'De versnippering van hulpverlening over diverse instanties belemmert een integrale benadering van diagnostiek en behandeling.'
- In de multidisciplinaire aanpak hebben de knelpunten betrekking op gegevensuitwisseling, protocollen, financiën. Professionals vermoeden dat er wettelijke beperkingen zijn bij gegevensuitwisseling. De financiële vergoeding van de bestede tijd van alle deelnemende professionals aan het casusoverleg is nu niet of nauwelijks geregeld.
- Het enthousiasme voor de multidisciplinaire aanpak in het veld is groot.
- ZonMw heeft namens VWS en VenJ de opdracht aan Van de Bunt Adviseurs verleend om een monitor voor de multidisciplinaire aanpak uit te voeren. Daarnaast faciliteert ZonMw de informatie-uitwisseling tussen regio's over de multidisciplinaire aanpak, ook voor initiatieven die niet geselecteerd zijn voor deelname aan de monitor.
- Er zijn 6 initiatieven die deelnemen aan het onderzoek namelijk Haarlem, Friesland, Amsterdam, Gelderland en Den Haag. Utrecht participeert op eigen kosten.

D Bronnen

Gesprekken

- Medewerkers van de ministeries van VWS en van VenJ

Documenten

- Behandeling van de gevolgen van kindermishandeling (Gezondheidsraad, juni 2011)
- Projecten kindermishandeling (ZonMw, juni 2011)
- Eindrapportage ontwikkeling indicatorenset voor het monitoren en leren van de Academische Werkplaatsen Jeugd (Van de Bunt Adviseurs, februari 2012)
- Voorstel ondersteuning en evaluatie multidisciplinaire aanpak van kindermishandeling (ZonMw, 19 april 2012)
- Gespreksverslag overleg toets multidisciplinaire aanpak kindermishandeling (ZonMw, 24 april 2012)
- Oproep ondersteuning en evaluatie regionale initiatieven multidisciplinaire aanpak kindermishandeling (ZonMw, mei 2012)

MONITOR

Actie 2

Evalueren regierol gemeenten kindermishandeling

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Er is niet bekend hoe gemeenten hun regierol oppakken ten aanzien van de aanpak kindermishandeling in het kader van de decentralisatie van het jeugdstelsel.

Doelstelling

Zicht krijgen op de vormgeving van de ketenaanpak van kindermishandeling op lokaal niveau, zodat gemeenten gericht ondersteund kunnen worden.

Resultaat

Evaluatierapporten over de regierol van gemeenten

Opleverdatum

Begin 2014 en begin 2015.

Betrokken partijen

Transitiecommissie en Transitiebureau.

Kwaliteitseisen

- Ministerie van VWS stemt de opzet van de evaluatie en de conceptrapportage af met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Kosten

Budget beschikbaar voor de uitvoering van de evaluatierapporten.

Planning

- mei 2014 oplevering eerste evaluatierapportage
- begin 2015 tweede evaluatierapportage

B Stand van zaken

Bevindingen

Evaluatie is gestart. Naar aanleiding van het advies van de Taskforce in de Monitor van november 2013 om het evaluatierapport inzicht te laten geven in uitvoering van de regierol per gemeente, brengt VWS in algemene termen in beeld waar gemeenten ondersteuning in nodig hebben.

Borging

Na de tweede evaluatierapportage begin 2015 aan de orde.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 2

Evalueren regierol gemeenten kindermishandeling

C Achtergrondinformatie

- In het Transitiebureau zijn de VNG en de ministeries van VenJ en van VWS vertegenwoordigd.
- De gemeenten bereiden zich voor op hun regierol ten aanzien van kindermishandeling in het brede kader van het nieuwe stelsel jeugd.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerkers van de ministeries van VWS en van VenJ

Documenten

- TK Voortgangsbrief stelselwijziging jeugd 'Geen kind buiten spel', 21 april 2012 (kenmerk: DJ/PS 3114085)

MONITOR

Actie 3

Internetdossier/handreiking gemeenten aanpak kindermishandeling maken

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Gemeenten geven aan behoefte te hebben aan informatie over de aanpak van kindermishandeling.

Doelstelling

Gemeenten (en professionals) informeren over (hun rol bij) de aanpak kindermishandeling nu en vanaf 1 januari 2015.

Resultaat

Internetdossier met ondersteuningsproducten op www.voordejeugd.nl

Opleverdatum

De website is al bereikbaar; geen deadline voor continue werkzaamheden.

Betrokken partijen

Transitiebureau

Kwaliteitseisen

- Een feedbackgroep bestaande uit gemeenten, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Augéo-foundation en de ministeries van VWS en van VenJ geeft aan dat het resultaat bruikbaar is en tegemoet komt aan vragen die leven bij gemeenten.
- Het resultaat past in de sturingsfilosofie van Rijk - Gemeenten.

Kosten

Budget beschikbaar bij Transitiebureau voor 2013

Planning

- Geen deadline; continue werkzaamheden

B Stand van zaken

Bevindingen

De factsheets zijn op de website geplaatst. Het dossier wordt continue aangevuld en verbeterd aan de hand van de reacties van gemeenten op de factsheets.

Een van de thema's die in het internetdossier wordt opgenomen betreft het hulpaanbod slachtoffers seksueel misbruik inventariseren en verspreiden. Dit was voorheen actie 25 uit deze monitor.

Borging

Transitiebureau beheert de website.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 3

Internetdossier/handreiking gemeenten aanpak kindermishandeling maken

C Achtergrondinformatie

- In het Transitiebureau zijn de VNG en de ministeries van VenJ en van VWS vertegenwoordigd.
- Jeugdzorg staat aan de vooravond van een omvangrijke transitie. Binnen de stelselwijziging zorg voor jeugd komt de gehele verantwoordelijkheid voor de aanpak kindermishandeling bij de gemeenten te liggen. Duidelijkheid over de rol en taakverdeling en het borgen van kwaliteit is een basisvoorwaarde voor het welslagen van deze transitie.
- Er komt informatie op de website over o.a. samenwerking in de keten, Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), zorg/hulpaanbod voor slachtoffers en best practices (onder meer over opvoedondersteuning).
- Een feedbackgroep van gemeenten, VNG, Augeo-foundation en de ministeries van VenJ en van VWS bewaken de toegevoegde waarde van het internetdossier voor gemeenten.

D Bronnen

Gesprekken

- Medewerkers ministerie van VWS

Documenten

- Behandeling van de gevolgen van kindermishandeling (Gezondheidsraad, juni 2011)
- Voortgangsbrieven stelselwijziging jeugd 'Geen kind buiten spel' (VWS; april 2012)
- Factsheet Hoofdlijnen concept Jeugdwet (VenJ & VWS; juli 2012)

MONITOR

Actie 4

Advies over gradaties in aanpak kindermishandeling

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Het ministerie van VWS wil ten behoeve van de midterm review in 2014 weten of de fundamenteën van de aanpak kindermishandeling moeten worden herzien.

Doelstelling

Verdere verfijning van de aanpak kindermishandeling en daarbij passende beleidsvorming.

Resultaat

Advies met actuele inzichten vanuit het veld en andere betrokkenen.

Opleverdatum

Begin 2014

Betrokken partijen

Ministerie van VenJ

Kwaliteitseisen

- Het essay wordt geschreven door iemand met een wetenschappelijke achtergrond die enige distantie heeft tot het thema aanpak kindermishandeling.
- Het essay beslaat maximaal 10 pagina's.
- Op basis van het essay wordt een rondetafel bijeenkomst concreet ingevuld (vorm, inhoud, deelnemers).
- Het advies is een rapportage van de bespreking met experts uit het veld in een ronde tafel bijeenkomst.

Kosten

Budget voor actie is beschikbaar.

Planning

-

B Stand van zaken

Bevindingen

Dr. Jos Koole heeft in oktober 2013 het essay 'Woorden met waarde. Kernbegrippen bij de aanpak van kindermishandeling' opgesteld. Het NJI heeft op verzoek van VWS in november 2013 drie ronde tafelbijeenkomsten georganiseerd met veldpartijen over de thema's: verwaarlozing, standaardaanbod vs. maatwerk en ethisch handelen. Het NJI heeft de rapportage in december opgeleverd. De uitkomsten vormen input voor de midterm-review van het actieplan die na de zomer gereed is. Hiermee is deze actie afgerond.

Borging

Rapport vormt de input voor de mid-term-review in 2014.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Actie is afgerond; kan uit de monitor.

EXTRA INFORMATIE

Actie 4

Advies over gradaties in aanpak kindermishandeling

C Achtergrondinformatie

- Bij de aanpak van kindermishandeling komen fundamentele vragen naar voren. Vragen als: Hebben alle slachtoffers hetzelfde hulpaanbod nodig of moet eenieder op een andere manier worden behandeld? Moeten alle daders op dezelfde manier worden aangepakt? Waar liggen de (ethische) grenzen aan het al dan niet handelen van professionals?
- De actie is bedoeld als input voor de midterm review 'Actieplan Kinderen veilig' (medio 2014).

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerkers van ministerie van VWS

MONITOR

Actie 5

Prevalentieonderzoek 2015

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Onvoldoende informatie beschikbaar over hoe vaak kindermishandeling voorkomt. Het meest recente onderzoek is van 2011. Daarom is periodieke actualisatie nodig.

Doelstelling

Inzicht krijgen in de aard en omvang van kindermishandeling in 2015.

Resultaat

Onderzoek met prevalentie gegevens van mishandelde kinderen in Nederland in 2015.

Opleverdatum

2016

Betrokken partijen

-

Kwaliteitseisen

Nader te bepalen.

Kosten

Budgetreservering is gemaakt door VWS.

Planning

- 2014/2015 plan voor uiteindelijke opdracht (beperkt of uitgebreid onderzoek)
- eind 2014 / begin 2015 opdrachtverlening
- 2015/2016 uitvoering onderzoek
- 2016 oplevering onderzoeksrapport

B Stand van zaken

Bevindingen

N.a.v. het advies van de Taskforce in de vorige monitor is gestart met het formuleren van de opdracht aan een extern bureau. Aan externe partijen wordt gevraagd of er met dezelfde significantie voor de uitkomst een beperkter onderzoek kan worden uitgevoerd.

Borging

Nog niet aan de orde.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

Als het departement van VWS de voortgang van de aanpak van kindermishandeling over de jaren heen wil kunnen vergelijken, pleit dat voor een uitgebreide reikwijdte van het onderzoek.

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 5

Prevalentieonderzoek 2015

C Achtergrondinformatie

- Dit onderzoek zal de derde prevalentie studie zijn naar de aard en omvang van kindermishandeling. In 2005 en 2010 zijn de Nationale Prevalentie studies Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen (NPM) uitgevoerd.
- Nog niet is besloten of het onderzoek grootschalig zal worden opgepakt zoals in 2010, of dat er een beperkter onderzoek plaatsvindt en in 2020 weer een uitgebreider onderzoek.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van ministerie van VWS

Documenten

- Prevalentieonderzoek Kindermishandeling in Nederland anno 2005 (Universiteit Leiden, 2007)
- Tweede Prevalentieonderzoek Kindermishandeling in Nederland anno 2010 (Universiteit Leiden, 2011)

MONITOR

Actie 6

Effecten Signs of Safety inventariseren

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Signs of Safety wordt toegepast in de praktijk. Er is geen inzicht in de effectiviteit van Signs of Safety in Nederland.

Doelstelling

Inzicht in de meerwaarde en kwaliteit van de inzet van Signs of Safety.

Resultaat

Een onderzoeksrapport waarin de effecten van Signs of Safety beschreven worden.

Opleverdatum

Juni 2015

Betrokken partijen

ZonMw

Kwaliteitseisen

- Het onderzoek en de toegepaste methode dienen van goede kwaliteit te zijn, te beoordelen door onafhankelijke experts. Om dit te borgen zijn de uitvraag en de beoordeling van onderzoeksvoorstellen opgenomen in het programma van ZonMw.

Kosten

Financiering beschikbaar vanuit het onderzoeksbudget van ZonMw.

Planning

- De twee onderzoeksprojecten hebben een looptijd van 24 maanden, met volgende planning:
 - 1 december 2014 oplevering voortgangsverslag
 - 1 december 2015 einde onderzoeksperiode
 - 1 maart 2015 oplevering eindrapportage
 - 1 juni 2015 beoordeling eindrapportage door ZonMW

B Stand van zaken

Bevindingen

Er zijn twee onderzoeksaanvragen gehonoreerd door ZonMW. Dit zijn het onderzoek naar de werkzaamheid van Signs of Safety in de jeugdzorg ('Empowered door Signs of Safety?') door TNO en het Nederlands Jeugdinstituut en het onderzoek naar een eigen kracht bevorderende methodiek ('Jeugdbescherming van klacht naar kracht') door jeugdbescherming van Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam.

Borging

Nog niet aan de orde.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 6

Effecten Signs of Safety inventariseren

C Achtergrondinformatie

- Zie de website van ZonMW voor meer informatie over de twee onderzoeken: <http://www.zonmw.nl>
- Het doel van het onderzoek is vast te stellen in hoeverre het gebruik van Signs of Safety bijdraagt aan het verminderen van kindermishandeling doordat het eigen netwerk wordt ingeschakeld. Het aantal zwaardere zorgindicaties en kinderschermingsmaatregelen zou daarmee op termijn mogelijk kunnen afnemen.
- De in Australië ontwikkelde benadering Signs of Safety wordt door diverse partijen als een succesvolle benadering beschouwd van gezinnen waar kindermishandeling voorkomt. Het doel van de benadering Signs of Safety is om samen met de ouders een afdwingbaar en controleerbaar veiligheidsplan voor het kind op te stellen. De positie van het slachtoffer wordt versterkt doordat het eigen netwerk rond het kind wordt ingeschakeld. Verder ligt de nadruk op het benutten van de sterke punten in de omgeving van het kind.
- Verschillende organisaties, zoals Centra voor Jeugd en Gezin, zijn gestart met het toepassen van deze benadering. Het enthousiasme voor deze benadering is in het veld groot.
- Signs of Safety past in het uitgangspunt van het nieuwe stelsel voor de jeugdzorg dat meer uitgaat van de eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van ministerie van VWS

Documenten

MONITOR

Actie 7

Ouders en kinderen digivaardig & digialert maken

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Het ontbreken van een specifieke aanpak van kindermishandeling en met name seksueel misbruik en kinderpornografie binnen de digitale wereld.

Doelstelling

De risico's op seksueel misbruik via internet te minimaliseren, door kinderen en ouders te ondersteunen met kennis en informatie.

Resultaat

- Inventarisatie van beschikbare kennis over groepen kinderen en jongeren die extra kwetsbaar zijn voor seksueel misbruik in de digitale wereld
- Onderwijspersoneel is via nieuwsbrieven geïnformeerd over (on)veiligheid van internet voor jongeren (sexting, doorsturen van kinderpornografisch beeldmateriaal)
- Besluit onderwerp onder te brengen bij Deltaplan Mediaopvoeding.

Opleverdatum

December 2014

Betrokken partijen

Afstemming met de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Misbruik tegen Kinderen (NRM) en ministerie van OCW

Kwaliteitseisen

Het ministerie van VWS stemt de bruikbaarheid en uitvoerbaarheid van eventuele acties af met de NRM en andere betrokken partijen.

Kosten

Budget beschikbaar.

Planning

- (uiterlijk) augustus 2014 wordt het thema seksueel overschrijdend gedrag door middel van een veiligheidsspecial onder de aandacht gebracht bij het onderwijspersoneel. Hierin wordt ook de toolkit aangekondigd.
- (uiterlijk) augustus 2014 wordt de toolkit seksueel overschrijdend gedrag beschikbaar gesteld door OCW aan het onderwijs om professionals handvatten te bieden om preventief en curatief te kunnen werken rond seksueel overschrijdend gedrag van kinderen en jongeren in de schoolsetting
- uitvoering van het Deltaplan Mediaopvoeding van het Nederlands Jeugdinstituut in 2014

B Stand van zaken

Bevindingen

- De inventarisatie naar risicogroepen is eind 2013 afgerond.
- Het Nederlands Jeugdinstituut heeft het Deltaplan Mediaopvoeding opgesteld en voor de uitvoering daarvan subsidie gekregen van het ministerie van VWS. Doel van het Deltaplan is professionals meer handvatten te bieden om ouders te kunnen adviseren op het gebied van mediaopvoeding (kansen en risico's van internet). Onderdeel van het Deltaplan maakt ook uit het verbeteren van de informatievoorziening via opvoeden.nl, waarin het bestaande (internet)aanbod op het gebied van informatie en hulp voor jongeren en ouders gestructureerd en verbeterd wordt.

Borging

-

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 7

Ouders en kinderen digivaardig & digitalert maken

C Achtergrondinformatie

- In het verdrag van Lanzarote (25 oktober 2007) is het recht van kinderen op bescherming tegen exploitatie en seksueel misbruik expliciet vastgelegd. Recent onderzoek, zoals het rapport over kinderpornografie van de NRM, geeft aan dat de bescherming van kinderen tegen seksueel geweld extra aandacht behoeft. In de ketenaanpak van kindermishandeling wordt er naast de aandacht voor seksueel misbruik ook aandacht gegeven aan kinderpornografie.
- De NRM concludeert (o.a.) dat het ministerie van VWS zich meer moet richten op het voorkomen en signaleren van seksueel misbruik in de digitale wereld.
- De wereld van de digitale media biedt niet alleen kansen voor kinderen, maar ook risico's. Zoals het al dan niet per ongeluk of zelf gezocht geconfronteerd worden met online seksueel gedrag, kinderpornografie of een fenomeen als 'grooming'. Grooming is het benaderen van kinderen door pedofielen met als uiteindelijk doel het mogelijk maken van seksueel contact, door de seksuele drempels en remmingen van het kind te verlagen.
- Momenteel zijn er het jongerenmeldpunt, de website www.mediawijzer.net en de meldknop op sites waarmee kinderpornografie gemeld kan worden.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerkers van ministerie van VWS

Documenten

- Rapport over Kinderpornografie van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel (oktober 2011)
- Barrièremodel Kinderporno; barrières en interventies ten behoeve van de aanpak kinderporno (politie; oktober 2011)
- TK 2011-2012, 31015, Nr. 68

MONITOR

Actie 8

Helpdesk Stop it now ondersteunen

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Kansrijk initiatief komt niet van de grond zonder subsidie in de opstartfase.

Doelstelling

Subsidie voor dit initiatief. Dit draagt bij aan het voorkomen dat potentiële daders ook werkelijk daders worden.

Resultaat

Subsidieverlening voor de start van de helpdesk 'Stop it now'.

Opleverdatum

Subsidie in 2012; extra subsidie zomer van 2013; extra subsidie 2014

Betrokken partijen

De Waag (ambulant forensisch centrum); de uitvoerder van het project 'Stop it now'.

Kwaliteitseisen

Subsidievoorwaarden VWS.

Kosten

Budget was beschikbaar.

Planning

- medio 2014 gesprek tussen de departementen van VWS en van VenJ, Stop it Now en de Taskforce

B Stand van zaken

Bevindingen

Er is een aanvullende subsidie verleend voor 2014.

De Taskforce heeft in maart resp. april 2014 eerste gesprekken gevoerd met De Waag/ Stop it Now resp. de departementen van VWS en van VenJ over de effectiviteit en het voortbestaan van de helpdesk. Vervolggesprekken zijn gepland.

Borging

De Taskforce heeft voor de zomer van 2014 contact met de Waag, Zorgverzekeraars Nederland en de VNG omtrent structurele financiering van de helpdesk.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

Voor de continuering van de helpdesk is structurele financiering nodig. De Taskforce komt op deze actie terug in de najaarsmonitor 2014.

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 8

Helpdesk Stop it now ondersteunen

C Achtergrondinformatie

- Naar aanleiding van een succesvol programma 'Stop it now' uit het Verenigd Koninkrijk zijn het Meldpunt Kinderpornografie op internet en het ambulant forensisch centrum De Waag gestart met de ontwikkeling van een Nederlandse versie van dit programma.
- Stop it now voorziet in een laagdrempelige telefoonlijn waartoe (potentiële) downloaders van kinderpornografie, pedofielen en ongeruste omstanders zich kunnen wenden voor advies en/of hulpverlening.
- De helpdesk is in Nederland in april 2012 officieel geopend.
- Het ambulant forensisch centrum De Waag monitort de voortgang en de effecten van de helpdesk.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerkers van ministerie van VWS en van VenJ

Documenten

- Rapport over Kinderpornografie van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel (oktober 2011)
- Barrièremodel Kinderporno; barrières en interventies ten behoeve van de aanpak kinderporno (politie; oktober 2011)
- TK 2011-2012, 31015, Nr. 68
- Folder over helpdesk 'Stop it now'

MONITOR

Actie 9

Strafmaatrichtlijn kindermishandeling

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Er is geen uniforme afdoening bij zaken van kindermishandeling, waardoor daders ongelijk worden behandeld.

Doelstelling

Uniformiteit in afdoening.

Resultaat

Ingevoerde strafmaatrichtlijn kindermishandeling

Opleverdatum

1 juli 2013

Betrokken partijen

Openbaar Ministerie (OM), politie en Reclassering Nederland

Kwaliteitseisen

- De strafmaatrichtlijn houdt rekening met verschil in gradaties en ernst van kindermishandeling;
- De strafmaatrichtlijn gaat in op het toepassen van gedragsinterventies bij kindermishandeling als bijzondere voorwaarde.

Kosten

Niet van toepassing.

Planning

- de tweede helft van 2014 treedt de richtlijn in werking
- eind 2015 evalueert de commissie huiselijk geweld van het OM de richtlijn met het oog op eventuele aanpassingen

B Stand van zaken

Bevindingen

De invoering van de strafmaatrichtlijn bij het OM is opnieuw vertraagd. Het OM werkt al wel informeel met de strafmaatrichtlijn om de bruikbaarheid te toetsen.

Borging

-

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

De planning van de actie is opnieuw vertraagd.

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 9

Strafmaatrichtlijn kindermishandeling

C Achtergrondinformatie

- Er bestaat geen richtlijn voor strafvordering bij zaken van huiselijk geweld, met uitzondering van het strafverzwarringsartikel 304 wetboek van Strafrecht.
- Met een strafmaatrichtlijn kan een uniformere toepassing van de strafvordering plaatsvinden bij de aanpak van kindermishandeling. Dit geldt eveneens voor de toepassing van (gedrags)interventies als bijzondere voorwaarden bij sancties.
- Het opstellen en toepassen van een richtlijn is complex vanwege interpretatievragen (bijvoorbeeld de mate van ernst van het letsel bij het schudden van een baby).

D Bronnen

Gesprekken

- Medewerker van ministerie van VenJ

MONITOR

Actie 11

Stimuleren gedrags- en zorginterventies

A Algemene informatie

Actiehouder

Reclassering Nederland

Probleem

Er is geen gedragsinterventie voor partnergeweld die op kwaliteit is getoetst.

Doelstelling

Het verminderen van partnergeweld door gedragsverandering.

Resultaat

Een kwalitatief voldoende interventie (naamgeving = BORG) voor partnergeweld.

Opleverdatum

1 januari 2014

Betrokken partijen

Ministerie van VenJ

Kwaliteitseisen

- In de theoretische handleiding van de BORG staan de inhoudelijke doelen en de kwaliteitseisen beschreven, die met de interventie worden bereikt.
- De training dient aantoonbaar bij te dragen aan het bereiken van het stoppen/terugdringen van geweld, vergroten van het inzicht in de oorzaken, aanleidingen van het geweld en het aanleren van nieuwe strategieën voor conflicthantering.

Kosten

Het ministerie van VenJ geeft subsidie voor de ontwikkeling van de interventie en het toetsen in de pilotfase.

Planning

- september 2014 evaluatie afgerond.
- oktober besluitvorming door het ministerie van VenJ in overleg met de drie Reclasseringsorganisaties over de invoering van de BORG.

B Stand van zaken

Bevindingen

Sinds januari 2013 is de BORG door de reclassering in een aantal regio's getest. Er zijn een aantal verbeteringen aangebracht, waarna de testfase is uitgebreid met een extra regio en verlengd tot zomer 2014.

Borging

Na het eindoordeel in september 2014 nader te bepalen.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 11

Stimuleren gedrags- en zorginterventies

C Achtergrondinformatie

- Er is ook sprake van kindermishandeling als een kind getuige is van partnergeweld.
- Met inwerkingtreding van de Wet voorwaardelijke sancties op 1 april 2012 wordt het opleggen van bijzondere voorwaarden bij sancties, waaronder ook zorg, mogelijk gemaakt.
- Er is geen gedragsinterventie voor partnergeweld die voldoet aan de kwaliteitscriteria van de Erkeningscommissie Gedragsinterventies.
- Voor deze doelgroep (daders van partnergeweld) is wel aanbod binnen de forensische zorg beschikbaar. Voor de 'lichtere zaken' heeft de reclassering de bestaande terugvalpreventietraining huiselijk geweld doorontwikkeld tot de BORG. Deze interventie is gericht op preventie van escalatie en het motiveren voor behandeling.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerkers van ministerie van VenJ

Documenten

- TK 2011-2012, 28345, Nr. 116

MONITOR

Actie 12

Verbetering zicht op voorgeschiedenis kindermishandeling

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Onvoldoende kennisdeling tussen betrokken instanties over de voorgeschiedenis van kindermishandeling. Focus ligt op de (vermeende) dader van kindermishandeling (die bijvoorbeeld in een nieuw gezin opnieuw kinderen zou kunnen mishandelen).

Doelstelling

Verbeteren van de kennisdeling ('warme' overdracht van informatie) bij betrokken instanties over de voorgeschiedenis van kindermishandeling om recidive te voorkomen of kans te verkleinen.

Resultaat

Stappenplan dat aangeeft wie, wanneer en hoe informatie moet delen.

Opleverdatum

Begin 2014.

Betrokken partijen

VWS, Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdzorg Nederland, politie en Reclassering Nederland.

Kwaliteitseisen

- Het stappenplan wordt participatief opgesteld met vertegenwoordigers van relevante veldpartijen (Reclassering, Jeugdzorg Nederland, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK), Raad voor de Kinderbescherming, VNG, Jeugdgezondheidszorg)
- Het stappenplan is praktisch en uitvoerbaar

Kosten

-

Planning

- mei/juni 2014 bijstelling participatiemodel aan de hand van rapport met opbrengsten van de testdag, en beoordeling door organisaties
- juni 2014 besluitvorming of pilot zal plaatsvinden ter voorbereiding op landelijke uitrol

B Stand van zaken

Bevindingen

VenJ heeft besloten om in plaats van een stappenplan, een participatiemodel te ontwikkelen. De werkgroep heeft dit januari 2014 in concept opgesteld. Het participatiemodel beoogt een integrale aanpak voor het voorkomen van recidive van kindermishandeling door intensivering van het toezicht op de onder toezicht staande veroordeelde dader van een ernstig zeden- of geweldsmisdrijf. Met dit model moet – ook met het oog op de aankomende decentralisatie – een structurele verbinding komen tussen enerzijds het justitiële veld van professionals rondom een persoon onder toezicht (Reclassering, OM, politie) en het veld van professionals die betrokken zijn bij de zorg voor een minderjarige en andere gezinsleden van de persoon onder toezicht (AMHK, BJZ, sociale wijkteams). Het participatiemodel en ondersteunende trajecten (opleiding, communicatie) bij de uitrol moeten hierin de professional ondersteunen. Om het model goed te toetsen op uitvoerbaarheid in de praktijk zal, aan de hand van opbrengsten van de expertmeeting op 3 april 2014, worden besloten of medio 2014 op pilotbasis wordt getest, waarna zo nodig bijstelling en verdere uitrol kan plaatsvinden.

Borging

Voor de borging is een belangrijke rol weggelegd voor de Reclassering, in nauwe samenwerking met één of meerdere veldpartijen. De departementen VenJ en VWS ondersteunen hierin de uitvoerende partijen.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 12

Verbetering zicht op voorgeschiedenis kindermishandeling

C Achtergrondinformatie

- Onder voorzitterschap van het ministerie van VenJ is in 2012 een werkgroep gevormd met vertegenwoordigers vanuit het AMK, Jeugdzorg, politie, ministerie van VWS en justitiële partners. Hierin is een voorstel ontwikkeld waarin verdachten en daders van zedendelicten en ernstige geweldsdelicten beter gevolgd kunnen worden.
- De werkgroep onderzoekt wie en hoe proactief informatie over veroordeelden aan professionals (zoals het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) moet overdragen.
- De gevoeligheid bij informatie-uitwisseling wordt als groot ervaren en het in de praktijk brengen van samenwerking tussen partijen wordt als een zaak van lange adem en daardoor als lastig ervaren. De zogenaamde 'warme' informatie-uitwisseling wordt als kritische succesfactor gezien. Het digitaal/op papier uitwisselen is vaak lastiger. Belangrijk hierbij is ook de verbinding met de doorontwikkeling van de Veiligheids-huizen. Door triage en heldere voorwaarden over het ontvangen en geven van informatie kan tot een juiste selectie van zaken worden gekomen. Zo kan de juiste informatie met de juiste partijen worden gedeeld en een adequate aanpak in gang worden gezet.
- De Wet meldcode en de verplichte kindcheck voor Reclassering, het wetsvoorstel inzake langdurig toezicht en de wetswijzigingen in de Verwijs Index RisicoJongeren hebben naar verwachting een positief effect op het verbeteren van kennisdeling.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerkers van het ministerie van VenJ

Documenten

- Rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid 'Over de fysieke veiligheid van het jonge kind' (januari 2011)
- TK 2010-2011, 31839, Nr.80
- Startdocument werkgroepen versterking kinderveiligheid (VenJ & VWS, maart 2011)
- TK Voortgangsbrieven Jeugdzorg, 7 juli 2011 (kenmerk j/gj-3067145)

MONITOR

Actie 13

Publiekscampagne

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Omstanders, buren en kennissen ondernemen geen actie als zij zorgen hebben over de veiligheid van het kind of als zij kindermishandeling vermoeden.

Doelstelling

Burgers in staat stellen om signalen te herkennen en over te gaan tot actie.

Resultaat

Publiekscampagne 'Geweld in huiselijke kring'

Opleverdatum

Periode van 2012 tot 2015

Betrokken partijen

Ministerie van Algemene Zaken

Kwaliteitseisen

- Een representatieve groep burgers test de campagne- uitingen vooraf.
- Campagne wordt geëvalueerd.
- Campagne voldoet aan de campagnerichtlijnen van het ministerie van AZ.

Kosten

Budget is beschikbaar.

Planning

- de campagne loopt continue door in 2014
- september 2014 deelcampagne gericht op jongeren
- mei 2014 besluit over andere deelactiviteiten
- in 2015 evaluatie van totale campagne

B Stand van zaken

Bevindingen

De campagne loopt sinds 2012; ieder jaar zijn (en worden) accenten gelegd in andere deelactiviteiten. Het plan van aanpak voor de campagne 2014 is opgesteld. Onderdeel hiervan is een deelcampagne gericht op jongeren.

Borging

Niet van toepassing

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 13 Publiekscampagne

C Achtergrondinformatie

- De campagne kindermishandeling is onderdeel van de brede campagne 'Geweld in huiselijke kring'.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van ministerie van VWS

MONITOR

Actie 14

Implementatie Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Professionals die beter over de meldcode geïnformeerd en ondersteund zijn.

Doelstelling

Beter over de meldcode geïnformeerde en ondersteunde professionals.

Resultaat

Informatietraject; campagnes om organisaties en zelfstandige professionals (in de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie) te informeren over verplichtingen Wet meldcode en toe te leiden naar reeds ontwikkelde toolkit op www.meldcode.nl

Opleverdatum

oktober 2013

Betrokken partijen

Ministeries van VenJ, van OCW en van SZW en de zes sectoren.

Kwaliteitseisen

- Het basismodel voor de meldcode en de producten in de toolkit worden voorgelegd aan en besproken met het intersectoraal kennisnetwerk (vertegenwoordigers van relevante branche- en beroepsverenigingen). De input van het netwerk op de wijzigingen in de toolkit wordt verwerkt alvorens de vernieuwde toolkit wordt gepubliceerd.
- Het intersectoraal kennisnetwerk met vertegenwoordigers van relevante branche- en beroepsverenigingen test de campagne.
- Om het effect van de campagne 'Zet de meldcode nu in' te meten voert een extern bureau een voor-en nameting uit. Voor de effectmeting is de 'zilveren standaard' gebruikt.
- De kwaliteitseisen voor de Quick Scan worden begin 2015 opgesteld.

Kosten

Budget is beschikbaar.

Planning

- in 2015 Quick scan naar praktijkervaringen van werken met een meldcode

B Stand van zaken

Bevindingen

- Het intersectoraal kennisnetwerk met vertegenwoordigers van relevante branche- en beroepsverenigingen heeft najaar 2013 de campagne getest.
- Om het effect van de campagne 'Zet de meldcode nu in' te meten heeft een extern bureau een voor- en nameting uitgevoerd d.m.v. de 'zilveren standaard' als onderzoekopzet. Daaruit is gebleken dat de campagne een positief effect heeft gehad op de mate waarin professionals beschikken over de meldcode.
- Het informatietraject is in de tweede helft van 2013 voltooid, middels de volgende activiteiten: de campagne 'Wet Meldcode van Kracht'; een online seminar voor gemeenten ('webinar'); een symposium voor de lancering van het stappenplan meldcode en de toolkit zoals de Applicatie.
- Het advies van de Taskforce om de effecten van de invoering van de meldcode in juni 2014 te evalueren, neemt VWS niet over. Wel wordt er in 2015 een Quicksan uitgevoerd.
- Het ministerie van VWS heeft met het ministerie van OCW gesproken over hun verantwoordelijk bij het implementeren van de meldcode binnen het onderwijs. De onderwijsinspectie neemt de meldcode mee in het reguliere toezicht op het onderwijs.

Borging

- De desbetreffende inspecties zullen vanaf 2014 erop toezien dat de desbetreffende organisaties beschikken over een meldcode.
- Gemeenten dienen toezicht te houden in de sectoren maatschappelijke ondersteuning en kinderopvang. De gemeenten bepalen zelf de wijze waarop het toezicht plaatsvindt.
- Quick scan in 2015 naar praktijkervaringen van werken met een meldcode door professionals.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 14

Implementatie Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

C Achtergrondinformatie

- De wet verplicht organisaties en professionals in de gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie om te beschikken over een meldcode. Het doel van de verplichte meldcode is professionals te ondersteunen bij het signaleren van en handelen bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling, zodat het geweld eerder stopt en onder andere meer kinderen in beeld (en behandeling) komen.
- Het verplichten van meldcodes kan een nuttige bijdrage leveren aan de aanpak van kindermishandeling. Uit onderzoek is gebleken dat professionals die werken met een meldcode drie maal zo vaak ingrijpen als professionals die deze meldcode niet voorhanden hebben.
- De meldcode bevat een stappenplan dat aan professionals duidelijk maakt wat te doen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Organisaties moeten ook de kennis en het gebruik hiervan bevorderen. De Inspectie voor de Gezondheidszorg, Inspectie Jeugdzorg, onderwijsinspectie en gemeenten hebben de taak om de wet te controleren en te handhaven.
- Het basismodel van de meldcode onderscheidt 5 stappen:
 - Stap 1: in kaart brengen van signalen
 - Stap 2: overleggen met een collega en eventueel raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Steunpunt Huiselijk Geweld of een deskundige op het gebied van letselduiding.
 - Stap 3: gesprek met de cliënt
 - Stap 4: wegen van het geweld of de kindermishandeling en bij twijfel verplicht raadplegen van Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of Steunpunt Huiselijk Geweld
 - Stap 5: beslissen om hulp te organiseren of melden
- Dit stappenplan is een algemene schets. Organisaties en/of professionals moeten het stappenplan aanvullen zodat het passend is voor de omgeving waarbinnen het gebruikt wordt.
- Alleen het ontwikkelen van een meldcode is niet voldoende, het moet ook worden gebruikt. Professionals krijgen van het ministerie van VWS ondersteuning bij het invoeren van een meldcode met behulp van een toolkit. Vrijwilligersorganisaties zijn niet verplicht om een meldcode op te stellen. Wel komt er in de toolkit een handleiding voor vrijwilligersorganisaties die op eigen initiatief een meldcode willen invoeren.
- In 2010 en 2011 zijn twee campagnes gevoerd om organisaties te informeren over de komst van de Wet meldcode. Het ministerie van VWS informeert professionals en organisaties via nieuwsbrieven en een website.
- Van november 2012 t/m maart 2013 heeft de campagne 'Zet de meldcode nu in!' plaatsgevonden.
- Op 1 februari 2013 zijn vier moties aangenomen uit de Tweede Kamer en hierdoor zijn de stappen van de meldcode aangevuld (zie bovenstaande). De moties gaan over het raadplegen van het AMK en SHG als minimeis, het inschakelen van forensisch-pediatrie expertise als optie, het verplicht stellen van het ouderprotocol Haaglanden en het borgen van oudermeldingen.
- De verplichte uitwisseling van informatie tussen het AMK en SHG is in de wet opgenomen. Er zijn diverse mogelijkheden voor gemeenten om toezicht te houden in de sectoren. Ze kunnen de meldcode opnemen als subsidievoorwaarde of mee laten sturen met het jaarverslag. De gemeenten kunnen een vragenlijst uitzetten onder organisaties conform inspecties of ze kunnen steekproefsgewijs bij organisaties langsgaan.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van ministerie van VWS

Documenten

- www.meldcode.nl

MONITOR

Actie 15

Aanscherpen van signalering- en risicotaxatieinstrumenten

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Professionals zijn onvoldoende in staat om veiligheidsrisico's bij jonge kinderen te signaleren en/of te beoordelen.

Doelstelling

Professionals helpen bij het inschatten en wegen van acute onveiligheid en risico's van onveiligheid bij jonge kinderen.

Resultaat

Wegwijzer met kernvragen voor signalering en risicotaxatie, informatie over instrumenten en een signalenlijst.

Opleverdatum

1 juni 2013

Betrokken partijen

Vertegenwoordigers vanuit jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg en medici.

Kwaliteitseisen

- Een te selecteren groep professionals (kinderopvang, leerkracht, huisarts) geeft in de testfase aan dat de wegwijzer(app) bruikbaar is en professionals helpt bij het signaleren van kindermishandeling en het taxeren van risico's.
- De wegwijzer is ingebed in de implementatie van de meldcode door professionals.

Kosten

Budget is beschikbaar.

Planning

- oplevering App april 2014
- 2015 Quickscan naar bruikbaarheid van de meldcode-App

B Stand van zaken

Bevindingen

- De inhoud van de wegwijzer is gereed. De ontsluiting van de inhoud zal via een zogenaamde App gaan.

Borging

De borging van het gebruik van de wegwijzer door professionals ligt bij de koepels, en loopt mee in het informatietraject van de meldcode.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 15

Aanscherpen van signalering- en risicotaxatieinstrumenten

C Achtergrondinformatie

- Het ministerie van VWS heeft begin 2012 een werkgroep van medewerkers van VWS, medici en vertegenwoordigers vanuit jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg voor deze actie in het leven geroepen.
- De werkgroep heeft de oorspronkelijke opdracht anders ingevuld. Er is geen nieuw basisinstrument ontwikkeld voor signalering en risicotaxatie dat bruikbaar is voor alle beroepsgroepen, maar er zijn drie kernvragen bepaald die toepasbaar zijn op alle beroepsgroepen. Daarna volgt een verwijzing naar beroepsspecifieke instrumenten.
- Het ontwikkelen van een wegwijzer met kernvragen voor signalering en risicotaxatie en informatie over instrumenten is een aanvulling op de oorspronkelijke opdracht.
- De wegwijzer wordt door de werkgroep ontwikkeld met inzet van de deskundigheid van het Nederlands Jeugdinstituut en was eind 2012 gereed.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van ministerie van VWS

Documenten

- Rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid 'Over de fysieke veiligheid van het jonge kind' (januari 2011)
- TK 2010-2011, 31839, Nr.80
- TK Voortgangsbrief Jeugdzorg, 7 juli 2011 (kenmerk j/gj-3067145)
- Startdocument werkgroepen versterking kinderveiligheid (VenJ & VWS, maart 2011)
- Plan van aanpak werkgroep aanscherpen signalerings- en risicotaxatie instrumenten (2011)

MONITOR

Actie 16

Vergroten digitale alertheid bij professionals in jeugdzorg

A Algemene informatie

Actiehouder

Jeugdzorg Nederland

Probleem

Professionals die onderzoek doen naar kindermisbruik vragen onvoldoende door op het vastleggen van digitaal beeldmateriaal.

Doelstelling

Professionals vragen door op beeldmateriaal na misbruik.

Resultaat

Protocol van handelen voor het Advies- en Meldpunten Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) waarin het doorvragen op digitaal beeldmateriaal opgenomen is.

Opleverdatum

Juni 2013

Betrokken partijen

Jeugdzorg Nederland, VNG, Advies- en Meldpunten Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Kwaliteitseisen

Het protocol is uitvoerbaar voor de professionals van AMHK's

Kosten

-

Planning

- mei 2014 concept model handelingsprotocol AMHK gereed
- oktober 2014 oplevering protocol

B Stand van zaken

Bevindingen

Het bestaande AMK protocol wordt niet meer aangepast; wel komt er een nieuw handelingsprotocol voor het AMHK. De VNG heeft een ondersteuningsprogramma AMHK ingericht, waarin deze actie is opgenomen.

Borging

Nog geen besluit opgenomen, zie aandachtspunt.

Aandachtspunten (*risico's, uitvoeringstoets, financiën*)

De AMK's geven aan dat opname in een protocol geen garantie is dat 'de waarheid' naar voren komt. In het contact met ouders (en kinderen) is veelal sprake van ontkenning van seksueel misbruik.

Advies

De Taskforce adviseert het ministerie van VWS om er bij Jeugdzorg Nederland op aan te dringen om twee jaar na inwerkingtreding van het protocol, na te gaan of het probleem in omvang is afgenomen.

EXTRA INFORMATIE

Actie 16

Vergroten digitale alertheid bij professionals in jeugdzorg

C Achtergrondinformatie

- De Nationaal Rapporteur Mensenhandel (NRM) heeft in haar rapport Kinderpornografie van oktober 2011 geadviseerd om professionals alerter te maken op 'digitale signalen'. Dit houdt in dat bij vermoeden van kindermishandeling of seksueel kindermisbruik zij ook letten op de aanwezigheid van beeldmateriaal.
- VWS en Jeugdzorg Nederland hebben begin 2012 afspraken gemaakt over de vergroting van de digitale alertheid. Eén van de afspraken houdt in dat tijdens de intake van een (potentieel) slachtoffer van seksueel kindermisbruik wordt gevraagd of er foto's en/of video's zijn gemaakt.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van ministerie van VWS

Documenten

- Rapport over Kinderpornografie van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel (oktober 2011)
- TK 2011-2012, 31015, Nr. 68
- Barrièremodel Kinderporno; barrières en interventies ten behoeve van de aanpak kinderporno (politie; oktober 2011)

MONITOR

Actie 17

Verbeteren van informatieuitwisseling zorg jeugdzorg

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Professionals van (met name) de geestelijke gezondheidszorg en de jeugdzorg delen onvoldoende informatie. De inschattingen van de problematiek van en de veiligheidsrisico's voor het kind zijn hierdoor niet altijd even goed.

Doelstelling

Professionals in de jeugdzorg en (geestelijke) gezondheidszorg ervaren geen belemmeringen meer in informatie-uitwisseling. Professionals hebben duidelijkheid over wat mag worden uitgewisseld en hoe dit zorgvuldig dient te gebeuren.

Resultaat

Samenwerkingsafspraken en implementatieplan voor de informatie-uitwisseling tussen de partijen.

Opleverdatum

Juni 2013

Betrokken partijen

Geestelijke Gezondheidszorg Nederland NL (GGZ-NL), Koninklijke Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst (KNMG), Jeugdzorg Nederland, Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK).

Kwaliteitseisen

- Een werkgroep bestaande uit GGZ-NL, Jeugdzorg, RvdK en KNMG geeft aan dat het resultaat bruikbaar is voor professionals
- Rekening houdend met andere wetgeving zoals de Wet Big (Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg), Wet verplichte meldcode, herziening Kinderbeschermingswetgeving.

Kosten

-

Planning

- begin 2015 VWS onderzoekt of de afspraken leiden tot minder blokkades in de informatie-uitwisseling tussen zorg en jeugdzorg

B Stand van zaken

Bevindingen

De oorspronkelijke actie (opstellen van samenwerkingsafspraken over informatie uitwisseling en een implementatieplan) was bij vorige monitoring reeds voltooid. De actie blijft in de monitor aangezien VWS ontwikkelingen uit het veld monitort en faciliteert bij implementatie. Een belangrijke implementatieactiviteit was de ondertekening van het convenant 'Met het oog op kinderen' door Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant, het daaronder vallende AMK, de Raad voor de Kinderbescherming Zuidwest Nederland, GGZ Westelijk Noord-Brabant en GGZ Breburg, op 20 januari 2014.

Borging

Veldpartijen zijn zelf verantwoordelijk voor de implementatie. VWS faciliteert met inhuur van juridische expertise de implementatieactiviteiten.

Aandachtspunten (*risico's, uitvoeringstoets, financiën*)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 17

Verbeteren van informatieuitwisseling zorg jeugdzorg

C Achtergrondinformatie

- De medische sector is een belangrijke signaleerder van kindermishandeling. De informatie-uitwisseling tussen de jeugdzorg en de medische sector moet beter. Relevante informatie moet tijdig gewisseld worden vanuit de medische sector. En vanuit jeugdzorg en Raad voor de Kinderbescherming moet terugkoppeling plaatsvinden.
- In een werkgroep met zowel de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst (KNMG), Geestelijke Gezondheidszorg Nederland (GGZ-NL), Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP), Vereniging Vertrouwensartsen Kindermishandeling (VVAK), Jeugdzorg Nederland, Inter provinciaal Overleg (IPO) en Raad voor de Kinderbescherming, onder roulerend voorzitterschap van de KNMG/NVvP is gewerkt aan een model voor samenwerkingsafspraken.
- In het model is onder andere geformuleerd waar medici wel en geen informatie over kunnen geven. Bijvoorbeeld wel over het ziektebeeld maar niet of een kind thuis veilig is.
- Dit model is in augustus 2012 akkoord bevonden door alle betrokken bestuurders.
- Het ministerie van VWS volgt en faciliteert de werkgroep.
- Het KNMG heeft een overkoepelende functie en kijkt hoe toepasbaar de afspraken zijn bij de beroepsgroepen.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerkers van ministerie van VWS

Documenten

- Rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid 'Over de fysieke veiligheid van het jonge kind' (januari 2011)
- TK 2010-2011, 31839, Nr.80
- TK Voortgangsbrief Jeugdzorg, 7 juli 2011 (kenmerk j/gj-3067145)
- Startdocument werkgroepen versterking kinderveiligheid (VenJ & VWS, maart 2011)

MONITOR

Actie 18

Inzicht in forensisch- medische expertise

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Forensisch- medische expertise (FME) is nog onvoldoende ontsloten voor professionals in de jeugdzorg en de medische sector.

Doelstelling

Professionals uit de jeugdzorg en de medische sector weten dat forensisch-medische expertise bestaat en zetten het indien nodig in bij vermoedens van fysieke kindermishandeling.

Resultaat

Een ketenbreed stroomschema, twee daarvan afgeleide stroomschema's per sector (strafrechtelijke en medische) en een sociale kaart, per regio of landsdeel verschillend, met contactgegevens over FME.

Opleverdatum

December 2013

Betrokken partijen

Jeugdzorg, medische sector, Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming.

Kwaliteitseisen

- Het stroomschema en de sociale kaart zijn praktisch toepasbaar voor professionals uit de medische sector, de strafrechtelijke sector en de jeugdzorg.
- Een werkgroep van vertegenwoordigers van de beroepsgroepen: vertrouwensarts (BJZ), jeugdarts (GGD), kinderarts, huisarts, forensisch arts (GGD), Raad voor de Kinderbescherming, politie en Openbaar Ministerie, geeft aan dat de producten overzichtelijk en toegankelijk zijn voor de professionals die zij vertegenwoordigen en praktisch toepasbaar zijn.

Kosten

Budget voor de inzet van een communicatiebureau.

Planning

- mei 2014 bijeenkomst georganiseerd door VWS met de forensisch artsen als 'trekkers', waarbij het stroomschema verder wordt aangepast in overleg tussen de artsengroepen: forensisch artsen, huisartsen, kinderartsen, jeugdgezondheidsartsen, vertrouwensartsen
- mei 2014 tijdens in vorig punt benoemde bijeenkomst, wordt ook de invulling van de sociale kaart nader bepaald
- mei 2014 verspreiden van beide producten binnen eigen beroepsgroep
- juli 2014 monitor naar verhouding tussen vraag en aanbod van forensisch- medische expertise

B Stand van zaken

Bevindingen

- Het stroomschema, de twee afgeleide schema's en de sociale kaart zijn in concept voltooid.
- Tijdens een kamerbehandeling in november 2013 is verzocht om de (op onderdelen afwijkende) mening van een betrokken particuliere organisatie die forensisch medische expertise voor kinderen aanbiedt, hierbij te betrekken.

Borging

- Vanaf mei 2014 zijn de beroepsgroepen zelf verantwoordelijk voor het gebruik van het stroomschema en de sociale kaart.
- Afhankelijk van gemaakte afspraken tussen VenJ, VWS en de beroepsgroepen in mei 2014, zal vanaf medio 2014 een periodieke monitor starten naar de verhouding tussen vraag en aanbod van forensisch medische expertise, waarschijnlijk middels een steekproef. Looptijd en frequentie monitor worden bepaald afhankelijk van uitkomsten van het overleg in mei.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 18

Inzicht in forensisch- medische expertise

C Achtergrondinformatie

- Door inzet van forensisch- medische expertise na signalering van letsel bij kinderen kan aangetoond worden of er sprake is van kindermishandeling.
- Het ministerie van VenJ heeft met het ministerie van VWS een werkgroep opgericht met deelnemers uit de medische beroepsgroepen (forensisch artsen, vertrouwensartsen, huisartsen, kinderartsen en jeugdartsen), jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, politie en Openbaar Ministerie.
- Een onderzoek heeft het aanbod van de expertise in beeld gebracht, de potentiële vraag is niet helder naar voren gekomen. Het onderzoek is aan de Tweede Kamer aangeboden, de reactie daarop is in een uitgebreide bijlage bij de voortgangsrapportage Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (brief van 30 oktober 2012) gevoegd.
- Het voorgenomen covenant voor het verwerken van het stroomschema in de eigen werkprocessen is eind 2012 niet afgesloten. Er zijn echter afspraken binnen de werkgroep gemaakt en elke beroepsgroep (politie, artsen en Raad voor de Kinderbescherming) stelt zijn eigen afgeleide stroomschema op.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van ministerie VenJ

Documenten

- TK Voortgangsrapportage najaar 2012 'geweld in afhankelijkheidsrelaties', 30 oktober 2012 (kenmerk DMO/MDH-3135909)
- Rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid 'Over de fysieke veiligheid van het jonge kind' (januari 2011)
- TK 2010-2011, 31839, Nr.80
- TK Voortgangsbrieven Jeugdzorg, 7 juli 2011 (kenmerk j/gj-3067145)
- Startdocument werkgroepen versterking kinderveiligheid (VenJ & VWS, maart 2011)

MONITOR

Actie 19

Aanpak kindermishandeling in curriculum stimuleren

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Professionals zijn onvoldoende opgeleid om te signaleren en handelen bij signalen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (waaronder kindermishandeling).

Doelstelling

Opleidingen stimuleren om aandacht te besteden aan kindermishandeling binnen het curriculum.

Resultaat

Uitgevoerd plan van aanpak om de doelstelling te realiseren.

Opleverdatum

Loopt tot en met 2015

Betrokken partijen

Branche- en werkgeversorganisaties (onder andere Maatschappelijk Ondernemers Groep), organisaties die opleidingsprofielen opstellen (onder andere Calibres), onderwijskoepels (MBO raad, Vereniging Hogescholen) en opleidingen (zoals de HBO-opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening).

Kwaliteitseisen

- Het plan van aanpak wordt in gezamenlijkheid uitgevoerd en is getoetst bij de Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik, Movisie, Nederlands Jeugdinstituut, The Next Page en de ministeries van VenJ, van OCW en van SZW.
- In 2015 zal er een meting plaatsvinden naar het effect van het plan van aanpak en of het heeft geleid tot meer aandacht voor Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) bij niet- medische en medische opleidingen.

- Inventarisatie aandacht GIA in opleidingen: de deelnemers van het afstemmingsoverleg GIA in opleidingen geven aan dat de informatie uit de monitor bruikbaar is om hun inzet binnen het plan van aanpak te richten op de juiste opleidingen.
- Een klankbordgroep geeft in de testfase aan dat de e-academy, het online kennisatelier, de GIA-checklist en de train-de-trainer deskundigheidsbevordering bruikbaar zijn.
- Online campagne: de klankbordgroep test de campagne-uitingen vooraf.
- Afsluitende expertmeeting: de aanwezige werkgevers-organisaties en opleidingen geven aan dat de expertmeeting nuttige informatie oplevert.

Kosten

Budget is beschikbaar.

Planning

- Tot 2015 uitvoering plan van aanpak:
 - De e-academy wordt tot 2015 voortdurend uitgebreid met nieuwe lesprogramma's. Lesprogramma's uit de e-academy die inmiddels af zijn, worden zoals aangekondigd in het plan van aanpak, getest.
 - september 2014 kennisatelier en handreiking (checklist) GIA zijn gereed. De campagne vindt in de tweede helft van 2014 plaats (startdata vast te stellen in overleg VWS en docenten)
 - 2e helft 2014 ontwikkelen train-de-trainer deskundigheidsbevordering docenten
- eind 2015 wordt er een afsluitende bijeenkomst georganiseerd door het ministerie van VWS

B Stand van zaken

Bevindingen

- Verschillende acties zijn vertraagd (kennisatelier, train-de-trainer, campagne, handreiking) en hebben een nieuwe opleverdatum. Opleverdatum van de actie in totaliteit blijft gehandhaafd.
- Eind 2013 hebben ruim 25 verkennende gesprekken plaatsgevonden met branche- en beroepsverenigingen en vertegenwoordigers vanuit de diverse onderwijskoepels om draagvlak te krijgen voor het plan van aanpak en structurele aandacht voor het thema GIA in de curricula te vragen.
- Eind 2013 hebben al 52 opleidingen, verspreid over 30 ROC's en hogescholen, toegezegd deel te nemen aan de ontwikkeling en het piloten van lespakketten.
- GIA is structureel verankerd in relevante MBO opleidingen.
- de KNMG heeft in december 2013 het competentieprofiel kindermishandeling en huiselijk geweld vastgesteld. Opleiders, opleidingsinstellingen en aanbieders van nascholing kunnen het competentieprofiel gebruiken om scholing en nascholing te ontwikkelen.

Borging

De onderwijssector is zelf verantwoordelijk om aandacht te geven aan GIA binnen de opleidingen. De onderwijssector kan dit borgen door GIA op te nemen in de kwaliteitseisen of competentieprofielen voor opleidingen. De Inspectie voor de Gezondheidszorg heeft in september 2013 een aanbeveling gedaan om huiselijk geweld en kindermishandeling op te nemen in de curricula van medische basisopleidingen. De IGZ gaat in 2014 na of deze aanbeveling is opgevolgd.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 19

Aanpak kindermishandeling in curriculum stimuleren

C Achtergrondinformatie

- Deze actie kent een lange historie; in een beleidsbrief uit 1990 is er al sprake van meer aandacht voor de aanpak van kindermishandeling in opleidingen.
- In verschillende gesprekken wordt het belang van professioneel kunnen handelen bij (vermoedens van) kindermishandeling beklemtoond.
- In 2007 heeft het Nederlands Jeugdinstituut met subsidie van VWS een onderzoek uitgevoerd naar de aandacht voor kindermishandeling in curricula van relevante opleidingen voor medische beroepen.
- Het ministerie van VWS heeft in 2010, vanuit een toezegging van toenmalig minister Rouvoet, een inventarisatie bij de basisopleidingen van medische professionals uitgevoerd.
- In 2011 is het onderzoek uit 2007 herhaald en uitgebreid met aandacht voor huiselijk geweld.
- In april 2012 hebben het ministerie van VWS en de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van de Geneeskunst (KNMG) een expertmeeting georganiseerd met artsen en artsopleiders waarin de onderzoeksresultaten uit 2011 van het Nederlands Jeugdinstituut werden besproken. Er is ook gediscussieerd over hoe professionals kunnen leren beter te handelen bij (vermoedens) van kindermishandeling en huiselijk geweld. In oktober 2012 heeft een vervolg expertmeeting plaatsgevonden.
- Naar aanleiding van deze expertmeeting heeft de KNMG met het ministerie van VWS een werkgroep in het leven geroepen. Deze werkgroep heeft het competentieprofiel kindermishandeling en huiselijk geweld opgesteld.
- Door invoering Wet meldcode moeten professionals op de hoogte zijn van GIA. Dit maakt de noodzaak voor werkgevers, opleidingen en studenten om GIA op te nemen in curricula van initiële opleidingen groter.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerkers van ministerie van VWS

MONITOR

Actie 20

Besluitvorming over werkwijze huisverbod bij kindermishandeling

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Onduidelijk of gemeenten, politie en Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) behoefte hebben aan een werkwijze voor het inzetten van huisverbod bij kindermishandeling.

Doelstelling

Duidelijkheid of gemeenten, politie en Advies en Meldpunt Kindermishandeling behoefte hebben aan een werkwijze.

Resultaat

Een besluit of er een werkwijze moet worden ontwikkeld voor gemeenten, politie en Advies en Meldpunt Kindermishandeling, hoe te handelen bij het opleggen van een huisverbod bij kindermishandeling.

Opleverdatum

Juni 2013

Betrokken partijen

Ministerie van VWS, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Jeugdzorg Nederland, politie, Raad voor de Kinderbescherming.

Kwaliteitseisen

Besluitvorming wordt onder andere gebaseerd op ervaringen die in het land zijn opgedaan, zoals in een pilot in Rotterdam. Het besluit wordt na overleg met de betrokken partijen genomen.

Kosten

Niet van toepassing

Planning

- juni 2014 zal het ministerie van VenJ, in overleg met de VNG, bezien op welke wijze het bestaande informatiemateriaal voor burgemeesters en gemeenteambtenaren met betrekking tot het huisverbod geactualiseerd kan worden en met gemeenten gecommuniceerd kan worden. De ervaringen van onder andere Rotterdam zullen daarin worden meegenomen.
- de Minister van VenJ laat medio 2014 onderzoeken of het Risico Taxatie-instrument Huiselijk Geweld (RiHG) moet worden aangepast.
- VenJ en VWS geven doorlopend gedurende 2014 bekendheid aan lokale initiatieven via de website www.huiselijkgeweld.nl

B Stand van zaken

Bevindingen

- VenJ heeft besloten om vooralsnog geen werkwijze te ontwikkelen. De wet tijdelijk huisverbod biedt gemeenten de mogelijkheid om een huisverbod bij kindermishandeling op te leggen. VenJ bekijkt doorlopend of gemeenten daarbij kunnen worden gefaciliteerd.
- In oktober 2013 heeft VenJ een bijeenkomst georganiseerd met VWS, Raad voor de Kinderbescherming, VNG, Jeugdzorg Nederland en politie over de inzet van het huisverbod bij kindermishandeling.
- Op twee landelijke congressen over huiselijk geweld en kindermishandeling (op 18 november 2013 en 15 december 2013) is hierover door de gemeente Rotterdam een workshop gegeven.

Borging

Niet van toepassing.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 20

Besluitvorming over werkwijze huisverbod bij kindermishandeling

C Achtergrondinformatie

- Het tijdelijk huisverbod houdt in dat een pleger van huiselijk geweld in beginsel 10 dagen zijn of haar woning niet mag betreden. In die periode mag er ook geen contact worden opgenomen met partner en eventuele kinderen. Uit de procesevaluatie van de Wet tijdelijk huisverbod blijkt dat het tijdelijk huisverbod nauwelijks wordt ingezet in situaties waar alleen het kind slachtoffer is van kindermishandeling.
- Het rijk stimuleert gemeenten om het huisverbod – zo mogelijk – vaker toe te passen bij zaken van kindermishandeling.
- Hiertoe is op 20 juli 2011 een brief aan alle colleges van B&W gestuurd.
- Daarnaast is op 15 december 2011 door Movisie, in opdracht van VenJ en in samenwerking met VWS en VNG, voor gemeenten een congres georganiseerd over het huisverbod. Een workshop had betrekking op het huisverbod bij kindermishandeling.
- Gemeenten krijgen structureel middelen voor de uitvoering van het huisverbod. Eind 2011 is eenmalig een bedrag van 1,2 miljoen euro via het gemeentefonds naar gemeenten overgeheveld. Dit bedrag is bedoeld voor de inzet van het tijdelijk huisverbod in de jaren 2012 en 2013, waaronder ook voor kindermishandeling.
- Rotterdam heeft het initiatief genomen om te verkennen hoe meer huisverboden bij kindermishandeling kunnen worden opgelegd. Het doel van de pilot in Rotterdam is om – voordat er een mogelijk incident plaatsvindt – een tijdelijk huisverbod op te leggen naar aanleiding van signalen en pre-screening. Binnen deze pilot zijn de volgende ketenpartners betrokken; politie, gemeenten, GGD en Jeugdzorg. Zij bespreken mogelijke signalen in een structureel overleg. De gemeente is de regisseur van het overleg.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van ministerie van VenJ

Documenten

- Procesevaluatie Wet tijdelijk huisverbod (november 2010)
- Kamerbrief onderzoeken huisverbod (14 februari 2011)
- Brief aan colleges van B&W (juli 2011)
- Onderzoek regioplan; positie kinderen bij het huisverbod (november 2012)
- Huisverbod bij kindermishandeling (GGD Rotterdam- Rijnmond, april 2012)

MONITOR

Actie 21

Effectevaluatie tijdelijk huisverbod

A Algemene informatie

actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Er is onvoldoende inzicht in de effectiviteit van het tijdelijk huisverbod.

Doelstelling

Nagaan of en in hoeverre de Wet tijdelijk huisverbod bijdraagt aan een betere preventie en bestrijding van geweld in huiselijke kring.

Resultaat

Brief aan de Tweede Kamer met een beleidsreactie naar aanleiding van een onderzoek over het effect van de Wet tijdelijk huisverbod.

Opleverdatum

December 2014

Betrokken partijen

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) en Regioplan.

Kwaliteitseisen

Het onderzoek moet voldoen aan de kwaliteitseisen die gesteld worden aan het doen van wetenschappelijk onderbouwd onderzoek.

Kosten

Budget is begroot.

Planning

-

B Stand van zaken

Bevindingen

- De effectevaluatie is afgerond, en met beleidsreactie aan de Tweede Kamer aangeboden op 15 november 2013.
- Hiermee is de actie voltooid

Borging

-

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Actie is afgerond; kan uit de monitor.

EXTRA INFORMATIE

Actie 21

Effectevaluatie tijdelijk huisverbod

C Achtergrondinformatie

- Het tijdelijke huisverbod houdt in dat een pleger van huiselijk geweld in beginsel 10 dagen zijn of haar woning niet mag betreden. In die periode mag er ook geen contact worden opgenomen met partner en eventuele kinderen. Uit de procesevaluatie (november 2010) van de Wet tijdelijk huisverbod blijkt dat het tijdelijk huisverbod nauwelijks wordt ingezet in situaties waar alleen het kind slachtoffer is van kindermishandeling.
- Ministerie van VenJ heeft in de wetgeving opgenomen dat een procesevaluatie en een effectevaluatie naar de Wet tijdelijk huisverbod plaatsvinden. Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) heeft van VenJ opdracht gekregen de effectevaluatie te begeleiden. Regioplan heeft dit onderzoek uitgevoerd.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker ministerie van VenJ

Documenten

- Procesevaluatie Wet tijdelijk huisverbod (november 2010)
- Kamerbrief onderzoeken huisverbod (14 februari 2011)
- Onderzoek Regioplan; positie kinderen bij het huisverbod (november 2012)

MONITOR

Actie 22

Herziening kinderschermingswetgeving

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Met de herziening is beoogd het huidige stelsel van kinderschermingsmaatregelen te moderniseren.

De oorspronkelijke formulering van dit actiepunt, waarin de nadruk lag op de maatregel voor opgroeiondersteuning, is gewijzigd. Nu de Tweede Kamer heeft besloten de maatregel voor opgroeiondersteuning 'MvO' niet in de wet terug te laten komen, monitort de Taskforce met deze actie vanaf dit moment de inwerkingtreding van (de herziening van de) kinderschermingswetgeving in zijn totaliteit.

Doelstelling

Kinderen ontvangen gerichte beschermingsmaatregelen.

Resultaat

Een effectief aanbod van kinderschermingsmaatregelen. De bepalingen van de herziene kinderschermingsmaatregel gaan hieraan bijdragen.

Opleverdatum

1 januari 2015 inwerkingtreding van de herziene kinderschermingswetgeving.

Betrokken partijen

Raad voor de Kinderbescherming, rechters en jeugdzorg

Kwaliteitseisen

-

Kosten

In totaal wordt, volgens de schatting van de ex ante toets, uitgaande van een gemiddeld scenario, ca. 60 miljoen extra aan kosten verwacht, waarvan ca. 30 miljoen voor de maatregel opgroeiondersteuning. Deze kosten worden veroorzaakt doordat er (o.a.) meer procescapaciteit is vereist bij de Raad voor de Kinderbescherming, rechters en jeugdzorg.

Planning

- tweede kwartaal 2015 oplevering eindrapport WODC-onderzoek naar resultaten netwerkberaad.
- juli 2015 standpuntbepaling VenJ omtrent inwerkingtreding van de bepaling maatregel in kinderschermingswetgeving (artikel 262a, netwerkberaad).

B Stand van zaken

Bevindingen

De nieuwe Jeugdwet is op 11 maart 2014 in de Eerste Kamer aangenomen. Bij de totstandkoming van deze wet hebben zich twee voor deze actie relevante wijzigingen voorgedaan:

- In de eerste plaats is de maatregel van opgroeiondersteuning (MvO) uit het wetsvoorstel geschrapt, middels het amendement Bisschop (Kamerstukken II 2013/14, 33 684, nr. 99). Deze jeugdbeschermingsmaatregel werd niet meer passend bevonden bij een belangrijk uitgangspunt in de nieuwe Jeugdwet, namelijk dat problemen in het gezin in een zo vroeg mogelijk stadium moeten worden gesignaleerd en aangepakt, bij voorkeur in het vrijwillig kader.
- Daarnaast heeft de regering besloten om de inwerkingtreding van het artikel dat structurele inzet van netwerkberaad bij de aanvang van een ondertoezichtstelling regelt (artikel 1:262aBW), uit te stellen totdat de resultaten van wetenschappelijk onderzoek door het WODC hierover bekend zijn. De uitkomsten van dit onderzoek worden in het voorjaar van 2015 verwacht, waarna in juli 2015 over inwerkingtreding van artikel 262a een besluit volgt.

Borging

-

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 22

Herziening kinderbeschermingswetgeving

C Achtergrondinformatie

- De afgelopen jaren is geprobeerd bij 'lichtere' problemen binnen een gezin hulp te kunnen bieden. De mogelijkheid om de ondertoezichtstelling al in stelling te brengen door een (eenvoudige) herformulering ('ook voor lichtere problemen') is door amendering niet in het wetsvoorstel opgenomen. In plaats daarvan is aanvankelijk de maatregel van opgroeiondersteuning gekomen (zie paragraaf stand van zaken). In het wetsvoorstel waarin de maatregelen voor kinderbescherming worden herzien, komen verschillende voorstellen aan bod:
 - Het belang van het kind vormt de eerste overweging bij beslissingen;
 - De maatregelen van ontheffing en ontzetting uit het ouderlijke gezag worden vervangen door één kinderbeschermingsmaatregel. De instemming van de ouder met de beëindiging van het ouderlijke gezag is niet langer vereist;
 - Er wordt verduidelijkt welke organisatie bevoegd is om een verzoekschrift in te dienen voor een kinderbeschermingsmaatregel zoals beperking of beëindiging van het gezag van ouders of voogden (dit stimuleert de ketenafstemming);
 - Bureau Jeugdzorg zal zowel over de uitvoering van de ondertoezichtstellingen als over de uitoefening van de voogdij verantwoording afleggen aan de Raad voor de Kinderbescherming;
 - Pleegouders krijgen een 'blokkaderecht' bij een ondertoezichtstelling.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van VenJ

Documenten

- Wetsvoorstel
- Brief staatssecretaris VenJ aan de Tweede Kamer d.d. 30 januari 2014, onderwerp: netwerkberaad in de jeugdbescherming.

MONITOR

Actie 23

Intensiveren opsporingsonderzoek

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Er komen veel zaken van geweld in huiselijke kring in beeld bij de politie, maar het blijkt moeilijk om deze zaken – wegens gebrek aan bewijs – verder het strafrecht in te krijgen.

Doelstelling

Er worden meer zaken strafrechtelijk behandeld en voorgelegd aan het Openbaar Ministerie (OM) en berecht via het rechtssysteem.

Resultaat

Verbetervoorstel aan de Minister van VenJ voor het opsporings- en vervolproces.

Opleverdatum

Januari 2014

Betrokken partijen

OM, politie en Reclassering Nederland

Kwaliteitseisen

- Het verbetervoorstel is budgetneutraal
- Het verbetervoorstel is afgestemd met de betrokken partijen zoals OM, politie en Reclassering Nederland.
- Het verbetervoorstel is afgestemd met andere trajecten binnen het ministerie van VenJ zoals project versterking prestatie strafrechtketen en forensisch-medische expertise.

Kosten

Er is geen nieuw (extra)budget beschikbaar.

Planning

-

B Stand van zaken

Bevindingen

- VenJ heeft besloten geen aanvullende acties te ondernemen. VenJ vindt dat generieke trajecten en activiteiten bij politie en OM volstaan. Deze betreffen onder meer het programma Versterking Prestaties Strafrechtketen (VPS), en de Zorgvuldig Snel Maatwerk (ZSM) werkwijze. VenJ verwacht dat door middel van het maken van procesafspraken tussen het OM en de politie, het versterken van kennis en expertise van intake medewerkers, het verbeteren van de kwaliteit van de aangiften en processen-verbaal en het inventariseren in de kwaliteit van de hulpofficieren van justitie, meer zaken strafrechtelijk worden behandeld.
- Daarnaast agendeert het ministerie van VenJ de verbeteringen in de opsporing en vervolging in de periodieke overleggen met OM, politie en Reclassering Nederland.

Borging

VenJ overlegt periodiek met de ketenpartners (politie, OM, reclassering) over noodzaak en mogelijkheden voor de verbetering van opsporing en vervolging, inclusief de effecten van het programma Versterking Prestaties Strafrechtketen.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

De Taskforce adviseert VenJ om eind 2014 te onderzoeken of de generieke trajecten en activiteiten binnen politie en OM daadwerkelijk leiden tot meer behandeling van strafzaken op gebied van kindermishandeling en seksueel misbruik.

EXTRA INFORMATIE

Actie 23

Intensiveren opsporingsonderzoek

C Achtergrondinformatie

- Het terugdringen van geweld in huiselijke kring is een belangrijke doelstelling van het Kabinet. Deze actie komt voort uit het feit dat er te weinig verdachten in een strafrechtelijke procedure komen.
- Het ministerie van VenJ streeft naar een verbeterde bewijsvoering en dossiervorming in zaken van geweld in huiselijke kring en van kindermishandeling in het bijzonder.
- De informatie-uitwisseling tussen het Openbaar Ministerie en politie bij het opbouwen van een dossier is niet optimaal. Het Openbaar Ministerie stuurt onvolledige dossiers terug naar politie. De mogelijkheid voor politie om verder gericht onderzoek te doen (en het dossier volledig te maken voor vervolging) is door het verstrijken van tijd minder geworden (blauwe plekken zijn verdwenen).
- Vertegenwoordigers van VenJ, politie, Openbaar Ministerie en de reclassering hebben vanaf het voorjaar 2012 in een werkgroep verbetervoorstellen ontwikkeld voor het verbeteren van het opsporingsonderzoek.
- De opdracht voor de werkgroep luidt: 'Ontwerp een voorstel voor verbeteringen van het opsporing- en vervolproces bij zaken van geweld in huiselijke kring en in het bijzonder voor zaken waarin kinderen betrokken zijn als slachtoffer dan wel als getuige van geweld in huiselijke kring.'
- Het verbeterplan van de werkgroep richtte zich op:
 - opsporing en vervolging
 - de verkenning van mogelijkheden in de fase van opsporingsonderzoek (forensisch medisch onderzoek, intensiever buurtonderzoek en meer getuigenverhoor)
 - de verkenning van mogelijkheden over de inzet van dadergerichte hulp
 - verkenning van mogelijkheden in verbeterde ketensamenwerking
 - voorstellen doen binnen de beschikbare capaciteit voor geweld in huiselijke kring
 - het aanbrengen van gradaties in de zaken van geweld in huiselijke kring
 - de uitkomsten van de werkgroep worden verankerd in de Aanwijzing voor geweld in afhankelijkheidsrelaties van het Openbaar Ministerie.

D Bronnen

Gesprekken

- Beleidsmedewerker van VenJ

Documenten

- VSO GIA (Kamerstukken II, 2013, 33400 XVI nr. 157)
- Startnotitie werkgroep (april 2012)
- TK 2011-2012, 28345, Nr. 116

MONITOR

Actie 24

Pilots Signs of Safety

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Beperkt inzicht in de effectiviteit van Signs of Safety binnen de jeugdbescherming.

Doelstelling

Inzicht in de toegevoegde waarde van Signs of Safety voor de jeugdbescherming.

Resultaat

Rapportages van zeven pilots die meer inzicht geven in en kennis opleveren van het toepassen van o.a. Signs of Safety binnen de jeugdbescherming.

Opleverdatum

1 april 2014

Betrokken partijen

Willem Schrikker Groep (WSG), Bureaus Jeugdzorg Drenthe, Flevoland, Gelderland, Overijssel en Utrecht.

Kwaliteitseisen

- Tijdens de uitvoering van de pilots mag niet worden afgeweken van de deltamethoden.
- De kwaliteit voor de pilot van de WSG is geborgd met een wetenschappelijke begeleidingscommissie.
- De overige pilots moeten middels tussenrapportages o.a. weergeven wat de stand van zaken is ten aanzien van budget, mogelijke effecten, knelpunten en de ervaringen met Signs of Safety.

Kosten

Budget is beschikbaar.

Planning

-

B Stand van zaken

Bevindingen

- Rapport is op 1 april 2014 opgeleverd
- VenJ heeft opgeleverde resultaten van de kleinere pilots gebundeld en verspreid onder alle betrokken Bureaus Jeugdzorg en Landelijk Werkende Instellingen.
- De WSG heeft tussenresultaten gemeld middels een persbericht.
- 28 januari 2014 organiseerde VenJ een grote landelijke conferentie over de toekomst van de jeugdbescherming voor gemeenten en jeugdbeschermers. Op deze conferentie hebben professionals kennis en succesverhalen gedeeld onder andere ten aanzien van Signs of Safety. Daarnaast is een nieuwe film van BJZ Drenthe over Signs of Safety getoond, waarna de inhoud is besproken in een workshop. Deze film is een concreet product van dit actiepunt

Borging

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor al dan niet inzet van Signs of Safety aan de hand van de resultaten van de pilots.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Actie is afgerond; kan uit de monitor.

EXTRA INFORMATIE

Actie 24

Pilots Signs of Safety

C Achtergrondinformatie

- Deze actie is onderdeel van de actie 'Inzet van Signs of Safety in de keten stimuleren en resultaten inventariseren' uit het Actieplan Kinderen veilig. In de pilots wordt gewerkt aan het verrijken van de zogenaamde Deltamethode. Dit zou moeten leiden tot beter en effectiever handelen van professionals. Bijkomend gevolg zou kunnen zijn dat de duur van ondertoezichtstelling wordt verkort en het aantal uithuisplaatsingen wordt verminderd.
- De in Australië ontwikkelde benadering Signs of Safety wordt door diverse partijen als een succesvolle benadering beschouwd van gezinnen waar kindermishandeling voorkomt. Het doel van de benadering Signs of Safety is om samen met de ouders een afdwingbaar en controleerbaar veiligheidsplan voor het kind op te stellen. De positie van het slachtoffer wordt versterkt, doordat het eigen netwerk rond het kind wordt ingeschakeld. Verder ligt de nadruk op het benutten van de sterke punten in de omgeving van het kind.
- Binnen de Bureaus Jeugdzorg wordt sinds 2002 gewerkt met de Deltamethode Gezinsvoogdij. Het gebruik van de methode heeft volgens wetenschappelijk onderzoek (Kohnstamm Instituut 2010) een positief effect op de duur van de ondertoezichtstelling, de kans op uithuisplaatsing en de duur daarvan. Indien de Deltamethode goed wordt uitgevoerd kan de duur van een ondertoezichtstelling worden verkort met 8 maanden, de kans op uithuisplaatsing halveren en de uithuisplaatsing afnemen met 14 maanden.
- In de pilot van de WSG wordt de Deltamethode verbreed en verrijkt met onder andere:
 - aandacht voor de houdingsaspecten van gezinsvoogden
 - borging van professionalisering
 - de inzet van netwerkberaden
 - het gebruik van Signs of Safety
 - gezinsbegeleiding in een vrijwillig kader door één medewerker

D Bronnen

Gesprekken

- Medewerkers van het ministerie van VenJ

Documenten

- Implementatie en doelmatigheid van de Deltamethode Gezinsvoogdij (Universiteit van Amsterdam, 2010)
- Project Doorontwikkeling Delta – Willem Schrikker Groep (26 oktober 2011)
- Kader beoordeling 'vliegwielen' projecten (VenJ, november 2011)
- Meerjarenoverzicht businesscase vliegwielen inclusief toelichting (VenJ, maart 2012)
- Kwantitatieve monitor doorontwikkeling Delta (van Montfoort, mei 2012)

5 Acties Rijk Samson

MONITOR SAMSON

Actie 1

Contactfrequentie gezinsvoogdij verhogen

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Er is onvoldoende face-to-face contact tussen de gezinsvoogd en het kind.

Doelstelling

Voldoende face-to-face contact tussen de gezinsvoogd en het kind.

Resultaat

Een kader (in de vorm van een document) voor de minimale contactfrequentie van de gezinsvoogd met het kind, waarbij er ook aandacht is voor de kwaliteit van het contact en de inzet van het netwerk.

Opleverdatum

Eind 2013

Betrokken partijen

Jeugdzorg Nederland.

Kwaliteitseisen

- Het kader bevat een minimale contactfrequentie tussen gezinsvoogd en het kind.
- In het kader zijn eisen opgenomen over de kwaliteit van het contact en de inzet van het netwerk bij het bepalen van de frequentie.

Kosten

Het kader moet binnen de bestaande tariefafspraken financiering jeugdbescherming passen.

Planning

- mei 2014 vaststellen richtlijn door bestuur Jeugdzorg Nederland
- mei/juni 2014 ministeries van VenJ, van VWS en JeugdzorgNederland overleggen samen of de opgestelde richtlijn recht doet aan de doelstelling.
- medio 2014 het ministerie van VenJ maakt afspraken met Jeugdzorg Nederland over de borging van het kader

B Stand van zaken

Bevindingen

Jeugdzorg Nederland heeft gekozen voor een andere invalshoek dan het opstellen van een richtlijn met een algemene minimum contactfrequentie. Gekozen is om een richtlijn op te stellen waarbij in het plan verplicht per lid van het gezinssysteem wordt aangegeven hoe de beschikbare tijd verdeeld wordt (hoe vaak met wie en om welke reden er contact moet zijn).

Borging

VenJ houdt borgingstraject in de gaten, m.h.o.o. de stelselwijziging.

Aandachtspunten (*risico's, uitvoeringstoets, financiën*)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 1

Contactfrequentie gezinsvoogdij verhogen

C Achtergrondinformatie

- De Commissie-Samson concludeert dat de beschermingsconstructie van een kind in een pleeggezin op papier in orde lijkt, maar in de praktijk nogal eens tekort schiet.
- De Commissie-Samson adviseert de caseload van de gezinsvoogd te verlagen zodanig dat voldoende face-to-face en één-op-één contact met het kind mogelijk is (afgestemd op de zwaarte van de zaak). De ministeries van VenJ en van VWS onderkennen in de kabinetsreactie van 21 december 2012 de noodzaak van voldoende face-to-face en één-op-één contact met het kind. De huidige caseloadnorm van gemiddeld 1:15 laat ruimte aan de sector om, afhankelijk van de zwaarte van casus, hier op maat invulling aan te geven. Jeugdzorg Nederland onderzoekt welke invulling zij, binnen de bestaande tariefafspraken, hieraan kan geven om de beschermingsconstructie te verbeteren.

D Bronnen

Gesprekken

Medewerkers ministeries van VWS en van VenJ

Documenten

- Eindrapport 'Omringd door zorg, toch niet veilig' (Commissie-Samson, 8 oktober 2012)

MONITOR SAMSON

Actie 2

Financiële regelingen uitvoeren

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Slachtoffers van seksueel misbruik in de jeugdzorg en pleeggezinnen hebben behoefte aan erkenning en tegemoetkoming, ook in financiële zin. De huidige SGM-regeling biedt hiervoor onvoldoende mogelijkheden. De Commissie-Samson heeft daarom aanbevolen om de begrenzing (geen zaken van vóór 1973) in de huidige SGM-regeling voor slachtoffers uit het domein Samson op te heffen.

Doelstelling

Een betekenisvolle invulling geven aan de behoefte van slachtoffers aan erkenning in de vorm van een financiële tegemoetkoming.

Resultaat

- Tijdelijke regeling tegemoetkoming seksueel misbruik (bestuursrechtelijke regeling)
- Statuut afhandeling civiele vorderingen tot schadevergoeding seksueel misbruik (civielrechtelijke regeling).

Opleverdatum

Medio 2013 zijn de regelingen vastgesteld.

Tot eind 2015 mogelijkheid tot indienen van een aanvraag voor slachtoffers.

Betrokken partijen

Slachtofferhulp Nederland, Schadefonds Geweldsmisdrijven, Jeugdzorg Nederland en het ministerie van VWS

Kwaliteitseisen

- Goede voorlichting aan slachtoffers over de regelingen
- Laagdrempelige regelingen
- Bieden van ondersteuning tijdens het gehele proces (van aanvraag tot afhandeling van de regeling)

Kosten

- Ministeries van VWS en van VenJ bekostigen de tijdelijke regeling (ook de uitvoeringskosten). Hiervoor is een budget van € 2,3 miljoen beschikbaar.
- De jeugdzorgsector, ministeries van VenJ en van VWS bekostigen gezamenlijk het Statuut (ook de uitvoeringskosten). Hiervoor is een budget van € 12,24 miljoen beschikbaar

Planning

- december 2015 eind mogelijkheid tot aanmelden voor slachtoffers

B Stand van zaken

Bevindingen

- In juli 2013 zijn de regelingen gepubliceerd, en in september 2013 is met de uitvoering gestart
- Voor de Tijdelijke regeling zijn tot 1 januari 193 aanvragen ingediend. Op 27 aanvragen is een beslissing genomen. Deze 27 beslissingen zijn toewijzende beslissingen. Gemiddeld toegekende bedrag: ruim €13.500
- Voor het Statuut zijn tot 1 januari 54 aanvragen ingediend. Hiervan zijn 7 aanvragen naar de betreffende instellingen doorgestuurd. De eerste hoorzittingen zijn eind februari gepland.

Borging

-

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 2

Financiële regelingen uitvoeren

C Achtergrondinformatie

- Het Statuut is bedoeld voor minderjarige slachtoffers van misbruik in de periode 1945 t/m 31 december 2012. Uitgangspunt voor het Statuut is dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de RKK-regeling. De regeling houdt met deze definitie van de doelgroep rekening met het feit dat het voor veel slachtoffers vele jaren heeft geduurd voordat zij er aan toe waren om te spreken over wat hen is overkomen. Voor een civiele vordering kan dan een verjaringstermijn belemmeren dat een slachtoffer alsnog een partij aansprakelijk stelt.
- De Tijdelijke regeling is bedoeld voor slachtoffers die hun schade niet op de dader kunnen verhalen (bijv. omdat de instelling failliet is of de dader overleden). Het misbruik moet evenals bij het Statuut aannemelijk worden gemaakt maar met een minder zware bewijslast dan bij het Statuut. De Tijdelijke regeling is bedoeld voor minderjarige slachtoffers van misbruik in de periode 1945 t/m 31 december 2009. Deze datum ligt – in tegenstelling tot bij het Statuut – in het verleden. Gebleken is dat een belangrijke belemmering voor de toegang tot de bestaande regeling van het SGM niet alleen de grens van 1973 is, maar ook de begrenzing dat niet meer dan drie jaar verstreken mag zijn tussen het misdrijf en de aanmelding bij het SGM. Iemand die slachtoffer is geweest van seksueel misbruik in bijvoorbeeld 2011 kan een beroep doen op het reguliere SGM. Voor die gevallen zijn de aanpassingen opgenomen in de Tijdelijke regeling niet nodig om toegang te krijgen tot het reguliere SGM.
- De regelingen zijn bedoeld voor slachtoffers van misbruik tot en met eind 2012. Voor de toekomst uitsluiten dat er geen misbruik meer plaats zal vinden, is helaas niet mogelijk, maar de ministeries van VenJ en van VWS geven in de beleidsreactie van 21 december 2012 aan dat met het verschijnen van het rapport van de Commissie-Samson en de opening van de Hulplijn, de drempel voor slachtoffers wordt verlaagd om hulpverlening te zoeken, aangifte te doen en/of een civiele vordering in te dienen. Voor mogelijk misbruik na deze datum staan de reguliere procedures ter beschikking.
- De uitvoering van de regelingen vindt plaats door het Schadefonds Geweldsmisdrijven.
- Slachtofferhulp Nederland heeft een belangrijke rol in de toeleiding en begeleiding van slachtoffers.

D Bronnen

Gesprekken

Medewerkers ministeries van VWS en van VenJ

Documenten

- Eindrapport 'Omringd door zorg, toch niet veilig' (Commissie-Samson, 8 oktober 2012)
- Kabinetsreactie op aanbevelingen Commissie-Samson, 21 december 2012 (TK 2012/2013, 33 345, nr. 3)

MONITOR SAMSON

Actie 3

Duidelijke rolverdeling tussen gezinsvoogd en pleegzorgmedewerker

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VenJ

Probleem

Er is onduidelijkheid over de rolverdeling tussen pleegzorgwerker en (gezins)voogd.

Doelstelling

Betere beschermingsconstructie rondom het pleegkind door betere rolverdeling en samenwerking tussen de gezinsvoogd en de pleegzorgwerker.

Resultaat

Landelijk kwaliteitskader (werkafspraken) voor Jeugdzorg Nederland

Opleverdatum

Medio 2014

Betrokken partijen

Jeugdzorg Nederland en ministerie van VWS

Kwaliteitseisen

- Het kwaliteitskader bevat basisafspraken over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de gezinsvoogd en pleegzorgwerker.
- Het kader biedt het werkveld handvatten voor regionale samenwerkingsafspraken over de rolverdeling.
- Het kader biedt handvatten inzake samenwerking en communicatie met de (pleeg)ouders en het kind.
- Ook wordt opgenomen hoe gehandeld dient te worden bij onduidelijkheid.
- Jeugdzorg Nederland betreft het werkveld bij het opstellen van het kader.

Kosten

Er zijn geen kosten aan deze actie verbonden.

Planning

- In mei 2014 stelt het bestuur van Jeugdzorg Nederland het landelijk kwaliteitskader vast op basis van de 'best practices' vanuit de regio's
- Mei/juni 2014 bezien de Ministeries van VenJ en van VWS of het opgestelde kader recht doet aan de aanbeveling van Commissie Samson.
- mei/juni 2014 maken Jeugdzorg Nederland en de ministeries van VWS en van VenJ afspraken over borging van het kader. Hierin zal de toekomstige rol van Jeugdzorg Nederland in het nieuwe stelsel een rol in hebben.

B Stand van zaken

Bevindingen

- Opstellen landelijk kwaliteitskader heeft lichte vertraging opgelopen, omdat er voor een nieuwe werkwijze is gekozen. Dit om de evaluatie van regionale initiatieven, zoals de pilot van Bureau Jeugdzorg in Noord Brabant en Noord Holland, zo veel mogelijk mee te kunnen nemen.
- VenJ constateert dat de BJZ's de bestaande afspraken tussen gezinsvoogden en pleegzorgmedewerkers hebben aangepast en aangescherpt naar aanleiding van twee heidagen die hierover in 2013 waren georganiseerd door Jeugdzorg Nederland en de BJZ's.

Borging

Jeugdzorg Nederland en de ministeries van VWS en van VenJ bezien halverwege 2014 hoe het landelijk toetsingskader zal worden geborgd.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 3

Duidelijke rolverdeling tussen gezinsvoogd en pleegzorgmedewerker

C Achtergrondinformatie

De Commissie-Samson concludeert dat de beschermingsconstructie van een kind in een pleeggezin op papier in orde lijkt, maar in de praktijk nogal eens tekort schiet. De Commissie-Samson adviseert te komen tot een duidelijke rolverdeling tussen de gezinsvoogd en de pleegzorgmedewerker en geeft in overweging de beide rollen samen te voegen in één functionaris.

In de kabinetsreactie op de aanbevelingen van Samson op 21 december 2012 hebben de ministeries van VenJ en van VWS het volgende aangegeven:

- Het advies van de Commissie-Samson om te komen tot een duidelijke rolverdeling wordt omarmd.
- De ministeries van VenJ en van VWS zijn van mening dat het beleggen van de diverse taken bij één functionaris niet in het belang is van het kind. Deze overtuiging wordt gedeeld door Jeugdzorg Nederland. Ook de nieuwe Jeugdwet gaat uit van splitsing van de rollen. Het niet samenvoegen van de rollen betekent evenwel dat flink moet worden ingezet op het verhelderen van de rollen, zodat de beschermingsconstructie ook in de praktijk werkt. Samen met het werkveld werken de ministeries van VenJ en van VWS een verduidelijking van de rolverdeling (gezins)voogd – pleegzorgmedewerker uit, gebaseerd op de volgende uitgangspunten:
 - Er dient meer helderheid te komen in de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van de (gezins)voogd en de pleegzorgwerker. Uitkomsten dienen te worden geborgd in de beschrijvingen van de werkprocessen en daarnaast worden de uitkomsten geborgd in bijvoorbeeld het kwaliteitskader dat ontwikkeld wordt door Jeugdzorg Nederland.
 - De samenwerking tussen beide functionarissen moet, waar deze onvoldoende is, beter en moet worden vastgelegd.
 - Het kind en de (pleeg) ouders moeten weten bij wie zij met welke vragen en problemen terecht kunnen.

D Bronnen

Gesprekken

Medewerkers ministeries van VWS en van VenJ

Documenten

- Eindrapport 'Omringd door zorg, toch niet veilig' (Commissie-Samson, 8 oktober 2012)
- Kabinetsreactie op aanbevelingen Commissie-Samson, 21 december 2012 (TK 2012/2013, 33 345, nr. 3)

MONITOR SAMSON

Actie 4

Continue screening personeel jeugdzorg onderzoeken

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Er bestaat binnen de jeugdhulp onvoldoende inzicht in justitiële feiten die na verstrekking van de VOG gepleegd worden.

Doelstelling

Bevorderen van de veiligheid van kinderen in de jeugdhulp en Justitiële Jeugdinrichtingen (JJJ) door te voorkomen dat personeel met relevante justitiële delicten in aanraking komt met kinderen in de jeugdhulp.

Resultaat

Brief aan de Tweede Kamer van de staatssecretarissen van VWS en van VenJ met een standpunt over de invoering van continue screening in de jeugdhulp, op basis van de analyse van de uitvoeringsconsequenties en -kosten, en de visie van VenJ over integriteit en screening.

Opleverdatum

Juli 2014

Betrokken partijen

Ministerie VenJ, sectoren in de jeugdhulp, Inspectie Jeugdzorg, Inspectie voor de Gezondheidszorg, Justis, Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Kwaliteitseisen

Kosten en inspanningen moeten in balans zijn met de te verwachten opbrengst van deze actie. De actie geeft administratieve lasten en heeft maatschappelijke effecten, die afgewogen moeten worden tegen de beoogde veiligheidswinst.

Kosten

-

Planning

- voorjaar en zomer 2014: het ministerie van VWS onderzoekt de uitvoeringsconsequenties en kosten van de invoering van de continue screening in de jeugdsector en betreft daarbij de uitkomsten van de beleidsvisie van VenJ over integriteit en screening. Deze brede visie is in januari 2014 aan de TK toegezegd vóór het zomerreces van 2014 (Kamerstukken II, 2013/14, 33750-VI nr. 99). Met deze visie wordt ingespeeld op de maatschappelijke behoefte om integriteit van bepaalde (kwetsbare) sectoren te versterken.
- oktober 2014: brief staatssecretarissen VWS en VenJ met standpunt over continue screening in de jeugdsector aan de Tweede Kamer gereed.

B Stand van zaken

Bevindingen

De staatssecretarissen VWS en VenJ hebben in het AO met de Tweede Kamer van 19 december 2013 aangegeven dat zij voorstander zijn van continue screening in de jeugdhulp, maar dat zij alvorens daartoe te besluiten eerst de uitvoeringsconsequenties en -kosten in kaart willen brengen. Bij brief van 7 april 2014 is de TK meegedeeld dat eerst (vóór de zomer) de visie van VenJ over integriteit en screening aan de TK gezonden zal worden, en daarna (na de zomer) het standpunt van VWS en VenJ met betrekking tot continue screening in de jeugdhulp. Dit is een aanscherping ten opzichte van de oorspronkelijke actie is en leidt daardoor tot een aangepaste opleverdatum.

Aandachtspunten (*risico's, uitvoeringstoets, financiën*)

-

Borging

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 4

Continue screening personeel jeugdzorg onderzoeken

C Achtergrondinformatie

D Bronnen

Gesprekken

Medewerkers ministeries van VWS en van VenJ

Documenten

- Eindrapport 'Omringd door zorg, toch niet veilig' (Commissie-Samson, 8 oktober 2012)
- Kabinetsreactie op aanbevelingen Commissie-Samson, 21 december 2012 (TK 2012/2013, 33 345, nr. 3)

MONITOR SAMSON

Actie 5

Wetenschappelijk onderzoek verrichten

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Onduidelijk of meer onderzoek nodig is naar de aard en omvang, de impact en fysieke gevolgen van seksueel misbruik.

Doelstelling

Het ontwikkelen van wetenschappelijk onderbouwd beleid op het terrein van seksueel misbruik.

Resultaat

Besluitvorming over eventueel vervolgonderzoek.

WODC-onderzoek naar (verklarende) factoren die bijdragen aan of beschermen tegen hernieuwd slachtofferschap, ouderschap en ander seksueel overschrijdend gedrag van kinderen die al eerder slachtoffer van seksueel misbruik zijn geworden.

Opleverdatum

1 juni 2014

Betrokken partijen

-

Kwaliteitseisen

- Het onderzoek moet bestaande lacunes in de kennis opvullen;
- Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaand onderzoek/monitoren;
- De kennis moet bijdragen aan beter onderbouwd beleid en verbeteringen voor de praktijk op het terrein van de jeugdhulp

Kosten

Budget voor WODC onderzoek is beschikbaar

Planning

- WODC-onderzoek: start 1 december 2013 en afgerond 1 juli 2014
- najaar 2014 besluitvorming VWS en VenJ over eventueel vervolgonderzoek

B Stand van zaken

Bevindingen

Het WODC-onderzoek is gestart op 1 december.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Borging

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 5

Wetenschappelijk onderzoek verrichten

C Achtergrondinformatie

D Bronnen

Gesprekken

Medewerkers ministeries van VWS en van VenJ

Documenten

- Eindrapport 'Omringd door zorg, toch niet veilig' (Commissie-Samson, 8 oktober 2012)
- Kabinetsreactie op aanbevelingen Commissie-Samson, 21 december 2012 (TK 2012/2013, 33 435, nr 3)

MONITOR SAMSON

Actie 6

Data infrastructuur onderzoeken

A Algemene informatie

Actiehouder

Ministerie van VWS

Probleem

Het is onduidelijk welke beleidsinformatie nodig is voor de stelselverantwoordelijkheid van het rijk.

Doelstelling

Vanuit de stelselverantwoordelijkheid die het rijk vanaf 2015 heeft, zal het rijk met gemeenten bepalen welke beleidsinformatie over kindermishandeling in het nieuwe stelsel wordt verkregen en hoe. Op basis van de beleidsinformatie kan beleid indien nodig door het rijk worden aangepast

Resultaat

Besluit van het rijk (in de vorm van een AMvB) welke beleidsinformatie (inhoudelijke items) over kindermishandeling nodig is van het AMHK, in het kader van de stelselverantwoordelijkheid.

Opleverdatum

Volgt vaststelling Jeugdwet en wijziging Wet maatschappelijke ondersteuning

Betrokken partijen

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Jeugdzorg Nederland, Vereniging vertrouwensartsen kindermishandeling (VVAK), GGD-NL, Federatie Opvang, Raad voor de Kinderbescherming en Maatschappelijke Ondernemers Groep.

Kwaliteitseisen

Administratieve lasten voor het veld moeten beperkt blijven. Kosten en baten moeten in evenwicht zijn. Moet eenduidig meetbaar zijn.

Kosten

-

Planning

- De AMvB wordt in mei/juni 2014 ter advisering aan de Raad van State voorgelegd.
- De vaststelling van de AMvB volgt de Jeugdwet en de wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning

B Stand van zaken

Bevindingen

Afstemming beleidsinformatie in AMvB Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) met betrokken koepels is afgerond.

Aandachtspunten (risico's, uitvoeringstoets, financiën)

-

Borging

-

Advies

Geen advies

EXTRA INFORMATIE

Actie 6

Data infrastructuur onderzoeken

C Achtergrondinformatie

- De Commissie-Samson beveelt aan om met het oog op toekomstig onderzoek en beleidsontwikkeling voor een data-infrastructuur te zorgen die het mogelijk maakt om later beleidsaanpassingen te evalueren.
- De data voor het AMHK (Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling) zullen onder de Jeugdwet op eenzelfde wijze worden verzameld als dat nu voor het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling gebeurt.
- De items worden wettelijk vastgelegd in een AMvB AMHK (Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling), die onder de Wmo valt.
- Naast deze informatie is ook de informatie uit het prevalentieonderzoek van belang om de effectiviteit van het beleid te meten. Dit prevalentieonderzoek is gepland in het kader van het Actieplan Kinderen veilig.

D Bronnen

Gesprekken

Medewerkers ministeries van VWS en van VenJ

Documenten

- Eindrapport 'Omringd door zorg, toch niet veilig' (Commissie-Samson, 8 oktober 2012)
- Kabinetsreactie op aanbevelingen Commissie-Samson, 21 december 2012 (TK 2012/2013, 33 435, nr 3)

6 Codering van de acties Actieplan Kinderen veilig en acties Rijk Samson

Actie 1	multidisciplinaire aanpak ondersteunen en evalueren		
Actie 2	evalueren regierol gemeenten kindermishandeling		
Actie 3	internetdossier/handreiking gemeenten		
Actie 4	advies gradaties in aanpak kindermishandeling		
Actie 5	prevalentieonderzoek 2015		
Actie 6	effecten Signs of Safety inventariseren		
Actie 7	ouders en kinderen digivaardig & alert maken		
Actie 8	helpdesk 'Stop it now' ondersteunen		
Actie 9	strafmaatrichtlijn kindermishandeling		
Actie 11	stimuleren gedrags- en zorginterventies		
Actie 12	verbetering zicht op voorgeschiedenis kindermishandeling		
Actie 13	publiekscampagne		
Actie 14	implementatie Wet verplichte meldcode		
Actie 15	aanscherpen van signalering- en risicotaxatieinstrumenten		
Actie 16	vergroten digitale alertheid bij professionals in jeugdzorg		
Actie 17	verbeteren van informatieuitwisseling zorg jeugdzorg		
Actie 18	inzicht in forensisch-medische expertise		
Actie 19	aanpak kindermishandeling in curriculum stimuleren		
Actie 20	besluitvorming over werkwijze huisverbod		
Actie 21	effectevaluatie tijdelijk huisverbod		
Actie 22	herziening kinderbeschermingswetgeving		
Actie 23	intensiveren opsporingsonderzoek		
Actie 24	pilots Signs of Safety		
Samson 1	Contactfrequentie gezinsvoogdij verhogen		
Samson 2	Financiële regelingen uitvoeren		
Samson 3	Duidelijke rolverdeling tussen gezinsvoogd en pleegzorgmedewerker		
Samson 4	Continue screening personeel jeugdzorg onderzoeken		
Samson 5	Wetenschappelijk onderzoek verrichten		
Samson 6	Data infrastructuur onderzoeken		

De codering heeft de volgende definities:

	de einddatum wordt naar verwachting gehaald	de actie voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen
	de actie heeft vertraging, minder dan 6 maanden ten opzichte van de einddatum	de actie voldoet grotendeels aan de gestelde kwaliteitseisen
	de actie heeft vertraging, meer dan 6 maanden ten opzichte van de einddatum	de actie voldoet grotendeels niet aan de gestelde kwaliteitseisen

Colofon

De Monitor Actieplan Kinderen veilig 2012-2016 en Acties Rijk Samson, mei 2014, is een uitgave van de Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik

Vormgeving Studio Tint, Den Haag

Den Haag, mei 2014

Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik

Bezoekadres:

Lange Voorhout 13

2514 EA Den Haag

Telefoon (070) 376 58 30

E-mail info@tfkinderenveilig.nl

Website www.taskforcekinderenveilig.nl

Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik. Aan de totstandkoming van deze publicatie is de grootst mogelijke zorg besteed. De Taskforce kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuistheden, noch kunnen aan de inhoud rechten worden ontleend.

